Ազգ
Azg
2 ՄԱՐՏ 2005 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 37 (3203)

Ծխելու դեմ այսուհետեւ կպայքարենք օրենքի օգնությամբ

Այսօրվանից ուժի մեջ է մտնում «Ծխախոտի իրացման, սպառման եւ օգտագործման սահմանափակումների մասին» օրենքը: Փետրվարի 27-ից գործում է նաեւ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության հովանավորությամբ մշակված ծխախոտի միջազգային համաձայնագիրը՝ ծխախոտի դեմ պայքարի մասին շրջանակային կոնվենցիան:

Հանրային առողջության հայկական ալյանսն եւ «Հայաստանն առանց ծխախոտի» դաշինքը ակնկալում է, որ մեր երկրում հակածխախոտային միջոցառումները կիրականացվեն կոնվենցիայի սկզբունքների համաձայն: Դրանցից հիմնականը քաղաքացիական հասարակության գործուն մասնակցությունն է՝ ծխախոտի պատճառած վնասակար հետեւանքներից ազատվելու համար:

Հիշյալ օրենքը թույլ կտա կանխել անչափահաս երեխաների ծխելու խիստ վտանգավոր ձգտումը, մեծահասակներին կօգնի դադարեցնել դրա օգտագործումը, միեւնույն ժամանակ կպաշտպանի չծխողների ծխի ազդեցությունից ազատ միջավայր ունենալու իրավունքները:

Արա Աբրահամյանը ներկայացրեց 2004 թ. աշխատանքները

2005 թ.-ի համար առաջնայինն է ցեղասպանության 90-րդ տարելիցի նշանավորումը

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի (ՀՀԿ) ու Ռուսաստանի հայերի միության (ՌՀՄ) 2004 թ.-ին իրականացված միջոցառումների եւ 2005 թ.-ին նախատեսվող ծրագրերի մասին մամուլի ասուլիս էր հրավիրել ՀՀԿ եւ ՌՀՄ նախագահ Արա Աբրահամյանը: Ըստ վերջինիս, ՀՀԿ-ն եւ ՌՀՄ-ն 2004 թ.-ին ամբողջությամբ կատարել են իրենց խնդիրները:

Արա Աբրահամյանը նախ կարեւորեց Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ 2004 թ.-ի մայիսի 6-7-ը Երեւանում անցկացված «Ցեղասպանության գործոնը հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման գործում» գիտագործնական կոնֆերանսը, որ կազմակերպվել էր Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Մոսկվայի Միջազգային իրավունքի եւ քաղաքագիտության հայկական ինստիտուտի նախաձեռնությամբ:

Կոնֆերանսի արդյունքում ստեղծվել է ցեղասպանության հարցերով 21 փորձագետների մի խումբ, որն իր հերթական նիստը կգումարի ապրիլի 17-19-ը Բրյուսելում՝ քննարկելու Հայոց ցեղասպանության 90-րդ տարելիցին վերաբերող հարցեր: Բրյուսելում կանցկացվեն նաեւ կլոր սեղան «Ցեղասպանությունը ոճրագործություն է ընդդեմ մարդկության», ցեղասպանությանը նվիրված ֆոտոցուցահանդես, վավերագրական տեսանյութերի դիտում: Հրատարակվել են ցեղասպանության թեմայով 3 հատոր աշխատություններ:

Արա Աբրահամյանը կարեւորեց նաեւ 2004 թ.-ին տեղի ունեցած ընտրությունները Ռուսաստանում, որի արդյունքում առաջին անգամ, օրինակ, Սոչիում 27 պատգամավորից 7-ը հայ են ընտրվել, Կրասնոդարի մարզի կտրվածքով 39 պատգամավոր: «Լավ է, որ այժմ հայերը ձգտում են, որ իրենք կառավարեն, եւ ոչ իրենց կառավարեն», ասաց պրն Աբրահամյանը: Նա ավելացրեց նաեւ, որ անցյալ տարի հասարակական խմբի ձեւով ՌՀՄ-ն մասնակցում է Ռուսաստանի Պետդումայի օրինագծերի քննարկմանը:

Տես էջ 3

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Մարտի 25-ին Պուտինը գալիս է Հայաստան

Մարտի 25-ին Հայաստան է ժամանելու Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը: Նա մասնակցելու է Հայաստանում Ռուսաստանի տարվա միջոցառումների բացմանը: 2005 թ. ընթացքում նախատեսված են մի շարք միջոցառումներ մշակույթի, առեւտրատնտեսական հարաբերությունների, կրթության, գիտության, տեղեկատվության, սպորտի ոլորտներում: 2006 թ. Ռուսաստանում կանցկացվի Հայաստանի տարվա միջոցառումների շարք:

Պուտինի Հայաստան այցելությամբ փաստորեն կավարտվի նաեւ Երեւանում Ռուսաստանի դեսպան Անատոլի Դրյուկովի պաշտոնավարությունը: Ամենայն հավանականությամբ, դեսպան Դրյուկովին կփոխարինի Սիբիրի դաշնային օկրուգում (Նովոսիբիրսկ) Ռուսաստանի ԱԳՆ ներկայացուցիչ Նիկոլայ Պավլովը, որը երկար տարիներ դեսպան է եղել Մոնղոլիայում:

Անատոլի Դրյուկովը Հայաստանում Ռուսաստանի 3-րդ դեսպանն է (1998-ից ի վեր): Մինչ այդ Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպաններ են եղել Վլադիմիր Ստուպիշինը (1992-94 թթ.) եւ Անդրեյ Ուռնովը (1994-98 թթ.):

Կասեցվել է մահացու վտանգավոր Tysabri դեղամիջոցի վաճառքը

Բազմակողմ սկլերոզի բուժման համար ստեղծված նոր պատրաստուկի հեղինակ Biogen Idec Inc. եւ Elan Corp. ֆիրմաներն անմիջապես ընդհատեցին դրա վաճառքը, երբ այդ դեղամիջոցն ընդունող հիվանդներից մեկը մահացավ, իսկ երկրորդը կենտրոնական նյարդային համակարգի հազվադեպ հանդիպող ծանր հիվանդություն ձեռք բերեց: Այս մասին հաղորդում է Associated Press-ը:

Ողբերգական իրադարձությունն անմիջապես այս երկու ֆիրմաների բաժնետոմսերի արժեզրկման պատճառ դարձավ: Biogen-ի բաժնետոմսերն ընկել են 44, Elan-ինը՝ 68 տոկոսով: Այս երկու ֆիրմաների հետ ընկել է նաեւ նույն մասնագիտացման այլ բիոտեխնոլոգիական ընկերությունների ակցիաների արժեքը:

Արտադրող ֆիրմաներն այս դեղամիջոցը գովազդում էին իբրեւ հայտնագործություն եւ իսկական հեղափոխություն 20-րդ դարի ամենատարածված հիվանդություններից մեկի բուժման համար: Համարվում էր, որ նոր դեղամիջոցը 66 տոկոսով ավելի արդյունավետ է բուժում սկլերոզը, քան հանրահայտ «պլացեբոն»:

Սննդամթերքի եւ դեղամիջոցների վերահսկողության ամերիկյան FDA կազմակերպությունը, որ սկզբում նույնպես հիացմունքով էր ընդունել այս դեղամիջոցի մուտքը շուկա, հայտարարել է դրա վաճառքն ու ներկրումն ընդհատելու մասին:

Կ. Գ.

Պահանջվում է նաեւ Լիբանանի նախագահի հրաժարականը

Նախորդ օրը վարչապետ Օմար Քարամեի հրաժարականն առավել ոգեւորեց Բեյրութի կենտրոնական հրապարակում հավաքված ցուցարարներին, որոնք ամբողջ գիշեր հերթապահելուց հետո երեկ հրապարակեցին իրենց հաջորդ պահանջը՝ պետք է հեռանա նաեւ հանրապետության նախագահ գեներալ Էմիլ Լահուդը: Ընդդիմության առաջնորդներից Ուալիդ Ջումբլաթը, որ համայնքի քաղաքական ղեկավարն է եւ Սոցիալիստական-առաջադիմական կուսակցության նախագահը, երեկ միջազգային լրատվամիջոցներին նման հայտարարություն թեեւ չարեց, սակայն փոխարենն արձանագրեց, որ նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի սպանությանը հետեւած ժողովրդային ընդվզումները պիտի շարունակվեն մինչեւ Լիբանանում սիրիական ազդեցության չեզոքացումը՝ բանակային ուժերի, գաղտնի ծառայությունների հեռացումը երկրից:

Առաջիկա 24 ժամվա ընթացքում նախագահ Լահուդը, երկրի սահմանադրության համաձայն, պետք է որոշի, թե ո՞վ է լինելու նոր վարչապետը, իսկ վերջինս՝ կառավարության անդամներին: Այս կապակցությամբ էլ Ուալիդ Ջումբլաթը ներկայացրեց ընդդիմության պահանջը՝ նոր կառավարությունը կազմված պետք է լինի չեզոք անձնավորություններից, իսկ նրա գլխավոր պարտականությունը՝ առաջիկա մայիսին խորհրդարանական ազատ եւ արդար ընտրությունների կազմակերպումը:

Թուրքիան պահանջում է փակել հայկական ատոմակայանը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 1 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիան պաշտոնական ուղերձ է հղել Եվրոպական միությանը եւ Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությանը՝ պահանջելով փակել հայկական ատոմային էլեկտրակայանը:

Իր հերթին Եվրոպական միությունը եւս Հայաստանից պահանջել է փակել ատոմային էլեկտրակայանը: Հայաստանը հայտարարել է, որ քանզի երկրում սպառվող էլեկտրաէներգիայի 30 տոկոսը արտադրվում է այդ կայանում, ապա այն կգործի մինչեւ 2016 թվականը:

Ինչպես հաղորդում է Day.az-ը, ՄԱԳԱՏԷ-ն հայտարարել է տվյալ հարցի լայն վերաքննություն անցկացնելու մասին: Սպասվում է, որ ներկայումս այդպիսի վերաքննություն է անցկացվելու եւ Իրանում: Մինչ այդ նման վերաքննություն կատարվել է Իրաքում:

Արմեն Ավետիսյանի դատը կսկսվի 21-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայ արիական միաբանության (ՀԱՄ) առաջնորդ Արմեն Ավետիսյանի դեմ հարուցված գործը գտնվում է Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատավոր Գայանե Կարախանյանի վարույթում: Այս մասին տեղեկացանք դատարանի գրասենյակում: Ըստ նույն աղբյուրի, դատավարությունը սկսվելու օրը հավանաբար հայտնի կդառնա հաջորդ շաբաթ, իսկ ՀԱՄ գերագույն խորհրդի անդամ Մառ Մարտիրոսյանը տեղեկացրեց, որ դատավարության սկիզբը նշանակված է մարտի 21-ին:

Հիշեցնենք, որ Երեւանի քաղաքային դատախազությունը Արմեն Ավետիսյանի դեմ քրեական գործ է հարուցել հակահրեական թշնամանք հրահրելու մեղադրանքով:

Վրաց հոգեւորականությունը յուրացնում է Թբիլիսիի հայկական մշակույթը

Նորաշենը բարբարոսական վերաբերմունքի միակ տխուր օրինակը չէ

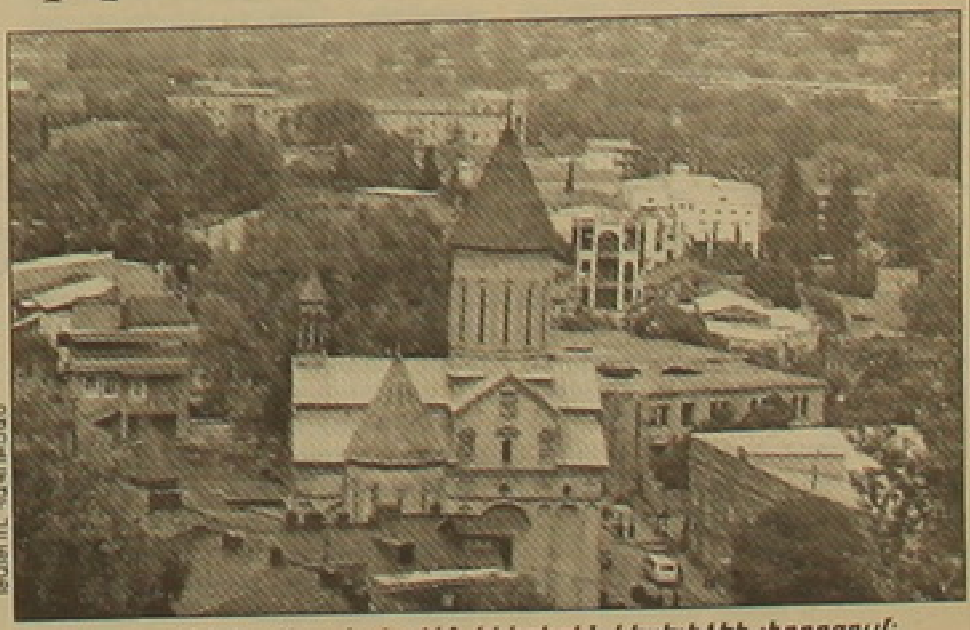

Նորաշենի Սբ. Աստվածածին եկեղեցին Լեսելիձեի փողոցում:

Հայ առաքելական եկեղեցու Վիրահայոց թեմից «Ռեգնում» գործակալությանը հայտնել են, որ Թբիլիսիի հայկական հոգեւոր եւ մշակութային արժեքների հանդեպ բարբարոսական վերաբերմունքի օրինակները բազմաթիվ են, իսկ Նորաշենի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու շուրջ վերջերս տեղի ունեցող իրադարձությունները «միայն տխուր օրինակներից մեկն են»:

Պարզվում է, որ փետրվարի 15-ին վրաց ուղղափառ եկեղեցին հայկական Նորաշենն օծել է վրացական ծեսով, սակայն թիֆլիսահայության բողոքներից հետո Վրաստանի կաթողիկոս, պատրիարք Իլյա Երկրորդը որոշել է եկեղեցին փակել: Հայր Աբգար վարդապետն ասել է, որ Նորաշենն անշուշտ պետք է վերաբացվի, բայց որպես հայկական եկեղեցի, իսկ եկեղեցու բակ բերված վրացական կեղծ շիրմաքարերը՝ հանվեն տարածքից:

Ինչպես ավելի վաղ հաղորդել է «Ազգը», Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն եպս. Միրզախանյանը Նորաշենի խնդրով նամակով դիմել էր Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլուն: Լեսելիձեի փողոցում, Նորաշենի հարեւանությամբ են գտնվում վրաց ուղղափառ եկեղեցին՝ Սիոնի տաճարը, ադրբեջանական մզկիթը եւ հրեական սինագոգը: Անմիջապես Նորաշենի հարեւանությամբ ժամանակին գործում էր հունական եկեղեցին, որը ընդամենը մի քանի տարի առաջ օծվել է վրացական ծեսով եւ այսօր Թբիլիսիում հույներից գողացված 3 եկեղեցիներից մեկն է: Հենց հունական եկեղեցու «վերանորոգման» ժամանակ վրացիներն ամբողջ աղբը եւ այլ տեղերից բերված վրացական տապանաքարերը լցնում էին Նորաշենի բակը, որպեսզի հետագայում ապացուցեն, որ Նորաշենը վրացական եկեղեցի է:

Տես էջ 2

Հայաստանում ստվերային տնտեսության ծավալները վերջին երեք-չորս տարիներին ըստ էության մնում են անփոփոխ: Չնայած բյուջե մուտք գործող գումարները տարեցտարի աճում են, բայց տոկոսային աճ համամասնորեն չի արձանագրվում: Երբեմն անգամ նվազում է արձանագրվում: Ասվածն ապացուցելու համար բավական է ծանոթանալ բացառապես պաշտոնական ցուցանիշներին, տությանը հաջորդեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանի հայտարարությունը, որ եթե ՀՆԱ նկատմամբ հարկային եկամուտները 20 տոկոսից պակաս լինեն, ապա տնտեսությունը պարզապես կխեղդվի: Ճիշտ է, նախագահի հետ հանդիպելուց խուսափելու համար նախարարը հետագայում ճշտեց, որ այդ ցուցանիշին պետք է հասնել աստիճանաբար: Սակայն ինչպես երեւում է վե- նկատմամբ հարկերը կամ չեն ավելացել, կամ նվազել են, կամ էլ աճել են ընդամենը տասնորդականներով: Պատճառների մասին բազմիցս ենք գրել: Մատնանշենք դրանցից երկու ամենակարեւորները՝ իշխանությունների մեջ «տանիք» ունեցող բիզնեսը հարկերը չի վճարում՝ շնորհիվ այդ «տանիքի», իսկ չունեցողները՝ հարկային եւ մաքսային համակարգի աշխատակիցներին կաշառք տալով:

Տնտեսական աճը չի զուգորդվում ստվերային տնտեսության կրճատմամբ

Ինչը վտանգում է երկրի անվտանգությունն ու պաշտպանունակությունը

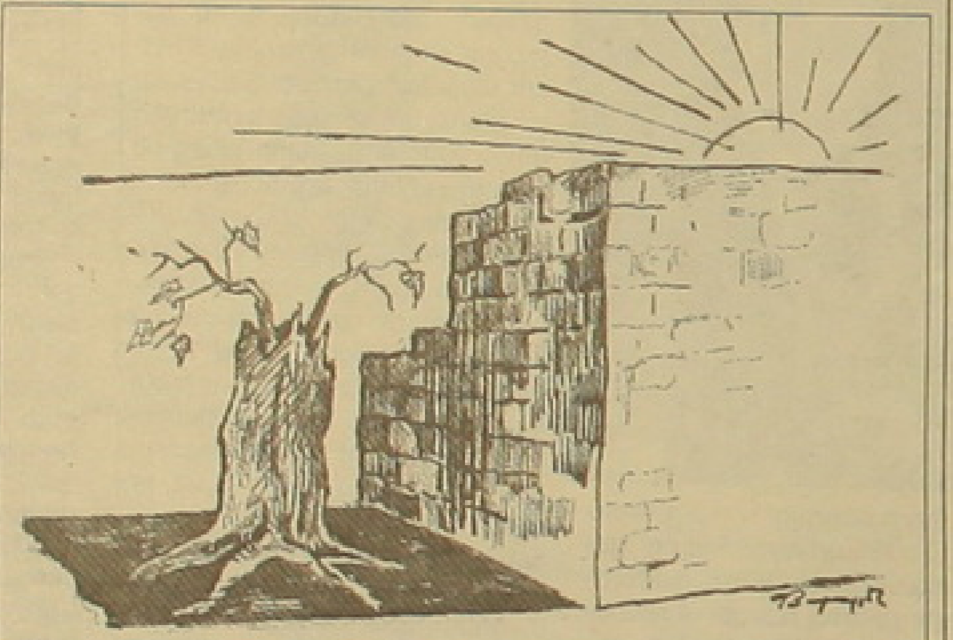

ինչից հավանաբար անտեղյակ են կամ էլ անտեղյակ են ձեւանում ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության, հարկային եւ մաքսային ծառայությունների ղեկավարներն ու պաշտոնյաները: Հետեւաբար, այդ մասին կամ չեն տեղեկացվում, կամ տեղեկացվում են, բայց անտեղյակ են ձեւանում նաեւ երկրի նախագահն ու վարչապետը: Արդյունքում, ինչպես արդեն նշվեց, ունենում ենք չնվազող ստվերային տնտեսություն:

Ավելի հասկանալի լինելու համար հիշեցնենք, որ խոսքը համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) նկատմամբ եկամուտների, ավելի կոնկրետ հարկային եկամուտների ցուցանիշների մասին է: Հիշեցնենք, որ նաեւ այս ցուցանիշով է բնութագրվում երկրի զարգացածության, սոցիալական խնդիրները լուծելու կարողության մակարդակը, երեւում, թե երկրում ստեղծվող համախառն արդյունքի որ մասն է վերաբաշխվում հասարակության մեջ: Որքան կանոն որքան բարձր է այդ ցուցանիշը, այնքան բարեկեցիկ է տվյալ երկրի բնակչությունը: Զարգացած երկրներում ՀՆԱ նկատմամբ պետական բյուջեի հարկային եկամուտները հասնում են 25-30 տոկոսի: Իսկ այժմ տեսնենք, թե ինչպիսին է պատկերը Հայաստանում:

Համաձայն ազգային վիճակագրական ծառայության, ՀՆԱ նկատմամբ պետբյուջեի հարկային եկամուտները 2001 թ. կազմել են 13,2 տոկոս, 2002 թ.՝ 13,7 տոկոս, 2003 թ.՝ 13,1 տոկոս, 2004 թ.՝ 13,2 տոկոս: Այստեղից երեւում է, որ մեր երկիրը, մեղմ ասած, շատ հեռու է զարգացած երկրներից եւ տեսանելի ապագայում, դժբախտաբար, հազիվ թե հասնի նրանց: Հարկ ենք համարում հիշեցնել, որ երկու-երկուուկես տարի առաջ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն անցումային փուլում գտնվող երկրների համար բնականոն համարեց ՀՆԱ նկատմամբ 15-16 տոկոս ցուցանիշը: Ավելին, նախագահի այս արտահայ- րոնշյալ ցուցանիշներից, վերջին չորս տարիներին դրական տեղաշարժ ուղղակի չկա: Դա նշանակում է, որ հեռու ենք նախագահի եւ առավել եւս նախարարի մատնանշած ցուցանիշներին հասնելուց:

Ազգային վիճակագրական ծառայության այս ցուցանիշներից հաջորդը, որ աչքի է զարնում, այն է, որ ինքնագովքով զբաղված ու հարկերի հավաքման ավելացման մասին թմբկահարող մեր «փառապանծ» հարկային եւ մաքսային մարմինները ոչ միայն դոփել են տեղում անցած չորս տարիներին, այլեւ վերջին երկու տարիներին նախ էապես նվազեցրել են ՀՆԱ նկատմամբ հարկերի ցուցանիշը, ապա հերոսաբար հաղթահարել իրենց իսկ ստեղծած կացությունը, հասնելով ընդամենը 2001 թ. մակարդակին: Ավելի պարզ ասած, այդ տարիներին հարկային եւ մաքսային մուտքերի գումարային առումով ավելացումը եղել է զուտ տնտեսական աճի շնորհիվ, առանց ստվերային տնտեսությանը լրջորեն անհանգստացնելու: Աճել է ստեղծվող արդյունքը, աճել են մուտքերը: Սակայն ցավոք, գոնե այս գործընթացը համամասնորեն չի ընթացել: ՀՆԱ-ն աճել է երկնիշ թվով, իսկ նրա ՀՆԱ նկատմամբ հարկային եկամուտների նման ցուցանիշները պետք է որ լրջորեն մտահոգեն երկրի բարձրագույն իշխանություններին: Եթե արմատական փոփոխություններ չկատարվեն եւ առաջընթաց չարձանագրվի նաեւ տոկոսային ցուցանիշներում, ապա կվտանգվեն ոչ միայն տնտեսության զարգացման գործընթացը, աղքատության հաղթահարման, բարեկեցիկ կենսամակարդակի հասնելու, կոռուպցիայի դեմ պայքարելու եւ իրական հաջողություններ արձանագրելու հնարավորությունները, այլեւ՝ երկրի անվտանգությունն ու պաշտպանունակությունը: Տնտեսության զարգացումը դեռեւս բավարար չէ, որ դա տեղի չունենա: Հարկ է ունենալ բարենպաստ գործարար մթնոլորտ եւ մասնավորապես հավասար մրցակցային դաշտ, օրինական գործունեությունը խթանող հարկային օրենսդրություն, ինչից հետո միայն պետբյուջեում լուրջ մուտքեր ապահովող խիստ վարչարարություն: Այս կերպ Հայաստանը, ի թիվս մյուս հարցերի լուծման, լրացուցիչ ռեսուրս կունենա նաեւ մեր եւ հարեւան երկրի միջեւ ստեղծված ռազմական հավասարակշռությունը պահպանելու համար:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հերքում

«Ազգի» հունվարի 18-ի համարում «Հոգեորսությունը շարունակվում է» վերնագրի տակ Ռ. Ռ. ստորագրությամբ հրապարակել էինք տեղեկատվություն Իսակովի փողոցի 44 շենքի 7-րդ հարկի թիվ 20 բնակարանում աղանդավորական էխտացի մեջ իր տեղն ունեցող արտառոց եւ անբարոյական արարքների մասին: Այժմ հանգամանորեն հետաքննելով այդ տեղեկատվությունը, խմբագրությունս եկել է համոզման, որ հոդվածում ներկայացված մի շարք տվյալներ, որոնք վերոհիշյալ բնակարանի տիրոջ՝ Գ. Շահինյանի եւ նրա ընտանիքի պատիվն ու արժանապատվությունը վիրավորելու բնույթ ունեն, անհիմն են: Հետեւաբար խմբագրությունս հերքում է դրանք եւ պատճառած վիրավորանքի համար ներողություն է խնդրում Գ. Շահինյանից ու նրա ընտանիքից:

Նմանապես, հիշյալ հոդվածում ասվել էր, որ ճանաչված դերասաններ Արմեն եւ Աննա Էլբակյաններն ու երաժիշտ-շոումեն Գրիգոր Աղախանյանը հաճախակի այցելում են այդ բնակարան՝ դրանով իսկ կամա թե ակամա ստեղծելով տպավորություն, թե նրանք էլ մասնակից են նկարագրված արտառոցությանը, ինչն անհեթեթ է: Հետեւաբար խմբագրությունս նրանցից նույնպես ներողություն է խնդրում նրանց պատվին ու արժանապատվությանն ակամա վիրավորանք հասցնելու համար:

«ԱԶԳ»

Միացյալ հայկական ֆոնդի Հայաստան ուղարկած նպաստը հասնում է 400 մլն դոլարի

Ինչպես հաղորդում են Կալիֆորնիայի Գլենդել քաղաքից, Միացյալ հայկական ֆոնդի 132-րդ թռիչքը Երեւան է հասել փետրվարի 27-ին՝ փոխադրելով 3,2 մլն դոլարի մարդասիրական օգնություն: Այս անգամ ֆոնդն իր կողմից տրամադրել է 2,6 մլն դոլար արժողությամբ դեղորայք եւ բժշկական պիտույքներ, որոնց մեծ մասը նվիրել են Կաթողիկե բժշկական առաքելության վարչությունը եւ «Ամերիքերս» կազմակերպությունը: Օգնությանը մասնակցել են նաեւ «Բժշկական օգնություն հայերին» կազմակերպությունը, «Նորք-Մարաշ» բժշկական կենտրոնը, Հայաստանի ակնաբուժական ծրագիրը, Հայկական օգնության ֆոնդը, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը, Սան Ֆրանցիսկոյի շրջանի Հայաստանի բարեկամներ եւ այլք:

1989 թ.-ից ի վեր Միացյալ հայկական ֆոնդը 132 փուլով 1,153 ծովային արկղերով 400 մլն դոլարի մարդասիրական օգնություն է ուղարկել Հայաստան:

Հետվնասվածքային բուժում բանավեճի միջոցով

«Ցեղասպանության եւ ստրեսի ուսումնասիրությունների հայ-ամերիկյան ընկերությունն» ու «Աղետների եւ զանգվածային վնասվածության ուսումնասիրությունների ասոցիացիան» (նախաձեռնող՝ դոկտ. Անի Գալայճյան) մարտի 5-ին Նյու Յորքում կազմակերպում են իրենց միասնական տարեկան երրորդ հավաք-բանավեճն Օսմանյան Թուրքիայի իրագործած ցեղասպանությունից ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն տուժած բոլոր հայերի համար, տեղեկացնում է այդ առթիվ հրապարակված հաղորդագրությունը: Հավաք-բանավեճը փորձելու է հասկանալ, թե ինչ է նշանակում տեղահանության հետեւանքով կորցնել երկիր, ունեցվածք, արժանապատվություն՝ մի փորձառություն, որն ուսուցողական նպատակներով պետք է փոխանցվի առաջիկա սերունդներին: Քննարկվելու է ինչպես իրագործողների ժխտման, այնպես էլ կատարվածն անուշադրության մատնած քաղաքակիրթ աշխարհի վերաբերմունքը եւ այդ բոլորի անդրադարձը մարդկային հոգեբանության վրա:

Միջոցառումը վարելու են հոգեբույժ Անի Գալայճյանն ու հոգեբան խորհրդական Լաուրա Ավետսանոն, որոնք ավելի քան երկու տասնամյակ զբաղվել են ցեղասպանության խնդիրներով:

Հ. Օ.

Տիգրան Սարգսյանի պաշտոնավարման հարցը կվճռվի այսօր

Կենտրոնական բանկը հասել է գլխավոր նպատակին

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 1998 թ. մարտի 3-ից ղեկավարում է Տիգրան Սարգսյանը: Լրացել է նրա պաշտոնավարման ժամկետը, եւ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը պաշտոնավարման նոր փուլի համար առաջադրել է Տիգրան Սարգսյանի թեկնածությունը: Վերջինս երեկ խորհրդարանականներին ներկայացրեց ԿԲ 7 տարվա գործունեությունը բանավոր եւ գրավոր տեսքով, ինչը ողջունելի համարեցին ինչպես ՀՀ նախագահը, այնպես էլ բանախոսին հարցեր ուղղող պատգամավորները: Իսկ Տիգրան Սարգսյանը որպես 7 տարիների աշխատանքում տեղ գտած ակնառու թերացում ընդգծեց ԿԲ-հասարակություն կապի ոչ պատշաճ մակարդակը, որպես ձեռքբերում՝ ԿԲ գլխավոր նպատակի՝ գների կայունության ապահովումը: Միջին տարեկան սղաճն այդ տարիներին կազմել է 2,4 տոկոս: Հայաստանին, ի տարբերություն նախկին խորհրդային հանրապետությունների, ներառյալ եւ բալթյան երկրների, հաջողվել է նաեւ խուսափել բանկային համակարգի ճգնաժամից:

Ազգային դրամի շրջանառության մեջ դնելու պահից հռչակված լողացող փոխարժեքի քաղաքականության շարունակումն էլ պահպանելու է գների կայունությունը: 1998-2004 թթ. ընկած ժամանակահատվածը Կենտրոնական բանկի գործունեության ձեւավորման ընթացք գնահատելով, Տիգրան Սարգսյանը հաջորդող փուլը որակեց որպես զարգացման եւ նշեց, որ ՀՀ ֆինանսական համակարգն առողջ է, սակայն փոքր, եւ դրա մեծացման համար առաջին հերթին քայլեր են արվելու ֆինանսական շուկայի ենթակառուցվածքների զարգացման ուղղությամբ: Կենտրոնական բանկը ծրագրում է հարեւան եւ ԱՊՀ երկրների համեմատ ավելի արագ իրականացնել բարեփոխումներ, որոնք պետք է ձեւավորեն ժամանակակից տնտեսական համակարգի պահանջներին համապատասխան ֆինանսական համակարգ:

Տիգրան Սարգսյանի հաշվետվության այսօր խորհրդարանում մեկնարկած քննարկումը կշարունակվի վաղվա նիստում, եւ քվեարկությամբ կորոշվի նրա պաշտոնավարման խնդիրը: Իսկ ինքը՝ Տիգրան Սարգսյանը, հանրապետության նախագահի կողմից իր թեկնածության առաջադրումը գնահատում է հետեւյալ կերպ. «Նախագահը 7 տարվա իմ հրապարակային գործունեությունը գնահատելու հնարավորություն ունի»:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Վրաց հոգեւորականությունը յուրացնում է Թբիլիսիի ...

1-ին էջից

Նորաշենի Սուրբ Աստվածածինը հիմնադրվել է 1467 թ., 1650 թ. վերակառուցվել է: 1672 թ. Թիֆլիս այցելած Ժան Շարդենը եկեղեցին հիշատակում է Նորաշեն անունով: Եվս 3 անգամ եկեղեցին վերանորոգվել է 1795, 1808 եւ 1875 թթ.: Սկսած 1994 թ. վրաց Տարիել անունով քահանան ձեռնամուխ է եղել հայկական եկեղեցին վրացական դարձնելու գործին: Մասնավորապես եկեղեցու ներսի պատերից քերվել են Հովնաթանյան եղբայրների որմնանկարները:

1989 թ.-ից ի վեր Թբիլիսիում հայկական մի շարք եկեղեցիներ վրացականացվել են: Դրանցից նշենք մի քանիսը. Նինո Չխեիձեի փողոցում գտնվող հայկական Ցուղրութի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցին 1991 թ. հունվարին ազգայնամոլ նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի ներկայությամբ Իլյա Երկրորդն օծել է Սբ. Նինոյի անվամբ: Այսօր այդ եկեղեցին կոչվում է Ծմինդա Նինոս էկլեսիա անունով:

1989 թ. աշխին պայթեցվել է Թբիլիսիի «ամենաբարձրահասակ» (40 մ) եկեղեցին՝ Կարմիր Ավետարանը: Ժամանակին Հավլաբարում գործած 8 հայկական եկեղեցիներից այսօր մնացել է միայն 1-ը՝ Էջմիածնեցոց Սբ. Գեւորգը: Ջրաբաշի Սբ. Գեւորգը եւ Սբ. Կարապետը եւս գողացվել եւ դարձել են վրացական, Երեւանեցոց Սբ. Մինասը կիսաքանդ վիճակում է:

1990 թ.-ից ի վեր գողացվել եւ վրացականացվել են Թբիլիսիի հայկական եկեղեցիներից եւս մի քանիսը՝ Քարափի Սբ. Գեւորգը (կամ Խիխունի ժամը), Բեթղեհեմի Սբ. Աստվածածինը, Կուսանաց Սբ. Ստեփանոսը, Ջաղիվայրի Սբ. Կարապետը: 2002 թ. հոկտեմբերին հրդեհվեց Սբ. Նշանը, Մուղնու Սբ. Գեւորգն սա որ է կքանդվի: Այսօր վրաց առաքելական եկեղեցին փորձում է գողանալ Նորաշենի Սբ. Աստվածածինը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շաբաթական լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353

Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Արա Աբրահամյանը ներկայացրեց 2004 թ. աշխատանքները

1-ին էջից

2004 թ. հոկտեմբերի 12-14-ը անցկացվել են արդեն 5-րդ անգամ ՀՀԿ եւ ՌՀՄ օրերը Հայաստանում եւ Արցախում: Արա Աբրահամյանը կարեւորեց օրերի շրջանակներում հոկտեմբերի 13-ին անցկացված Հայկական միջազգային տնտեսական ֆորումը, որին մասնակցում էին ավելի քան 400 գործարարներ, տարբեր երկրների պատվիրակություններ:

Ըստ պրն Աբրահամյանի, ֆորումի ընթացքում հստակեցվել է, թե ինչպես պետք է մասնակցել Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական կյանքին, ի՞նչ կարող են հայ բիզնեսմենները անել Հայաստանի համար, Հայաստանն ի՞նչ սպասելիքներ կարող է ունենալ նրանցից: Երկրորդ միջազգային հայկական տնտեսական ֆորումը տեղի կունենա դարձյալ «Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության օրեր Հայաստանում եւ Արցախում» ծրագրի շրջանակներում:

Արա Աբրահամյանը ներկայացրեց Ծաղկաձորը միջազգային հանգստյան գոտի վերջերս մշակված դարձնելու տնտեսական ծրագիրը, որ նախատեսվում է ձեռնարկել ՀՀ նախագահի հետ այսօր կայանալիք հանդիպման ժամանակ: Ծրագիրը փորձ է արտերկրյա ձմեռային հանգստի եւ տուրիզմի մասնագետ ընկերությունների հետ Ծաղկաձորը դարձնել բարձր մակարդակի հանգստյան գոտի: Ընդ որում, պրն Աբրահամյանի խոսքերով, ՌԴ սպորտի նախարարի վստահեցմամբ, ռուս մարզիկները կհանգստանան Ծաղկաձորում:

Ներդրումային ծրագրերով 182 հզ. քմ շենք է կառուցվելու Երեւանի կենտրոնում: Իսկ Մալիշկա գյուղում կկառուցվի պահածոների գործարան: Համաշխարհային հայկական կոնգրեսը նախատեսում է նաեւ մինչեւ հոկտեմբեր Հայաստանում ստեղծել տնտեսական կենտրոն Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հարցում աջակցություն ցուցաբերելու համար:

Կրթամշակութային ոլորտում առաջնային նշանակություն ունի Հայաստանի եւ Արցախի դպրոցների եւ բուհերի համակարգչայնացման ծրագիրը: Այս ծրագրի շրջանակներում հիմնականում ՀՀԿ եւ ՌՀՄ նախագահ Արա Աբրահամյանի, ինչպես նաեւ ՌՀՄ տարածքային կազմակերպությունների միջոցներով ձեռքբերված ավելի քան 5000 համակարգիչ է բաժանվել Հայաստանի եւ Արցախի շուրջ 500 դպրոցների, մի շարք բուհերի եւ այլ կազմակերպությունների: ՀՀԿ, ՌՀՄ, ՀՀ ԱԺ եւ կաթողիկոսարանի համատեղ ջանքերով սկսած 2004 թ.-ից Հայաստանի մարզերում համակարգչային ավելի քան 40 կենտրոններ են բացվում անապահով խավերի երեխաների եւ հաշմանդամների համար համակարգչային ուսուցում կազմակերպելու նպատակով: Անցյալ տարի ՀՀԿ-ն եւ ՌՀՄ-ն նաեւ փախստականներին են բաժանել 134 բնակարան: Ի դեպ, արդեն երկու տարի Արա Աբրահամյանի միջոցներից 250 հազարական դոլար է հատկացվել նաեւ Արցախի Հյուսիս-հարավ մայրուղու շինարարությանը:

Քանի որ այս տարի նշվում է ցեղասպանության 90-րդ տարելիցը, ապա այդ շրջանակներում նախատեսվում են մի շարք միջոցառումներ: Ամեն դեպքում, ըստ պրն Աբրահամյանի, «մենք անում ենք այնքան, ինչքան առավելագույնս հնարավորություն ունենք, բայց կարող եմ ասել, որ այլ կազմակերպությունների եւ ընդհանրապես Հայաստանի իշխանությունների կողմից պասսիվ մոտեցում է ցուցաբերվում, որը ոչ մի լավ բանի չի բերում ոչ միայն մեր կազմակերպությանը, այլեւ հայությանը»: Արանից ելնելով 2005 թ.-ը ՀՀԿ-ն հայտարարել է միացման տարի՝ նորից սկսելով 2 տարի առաջ արված աշխատանքը: «Մեր աշխատանքը մի քանի անգամ կլավանա, եթե մենք եւ Հայաստանի իշխանությունները համագործակցենք, քանի որ առանց համագործակցության ոչ մի կազմակերպություն սփյուռքում չի կարող կայանալ», ավելացրեց Արա Աբրահամյանը:

Ցեղասպանության առնչությամբ աշխատանքները առաջ տանելու համար տարբեր կազմակերպությունների հետ համատեղ Բրյուսելում, Ժնեւում, Լոնդոնում գրասենյակներ բացելու համաձայնություններ կան: Ռուսաստանի մոտ 240 քաղաքներում, որտեղ գործում են ՌՀՄ մասնաճյուղերը, կնշվի ցեղասպանության 90-րդ տարելիցը, կկազմակերպվեն ցույցեր, ցուցահանդեսներ: Առաջին անգամ Մոսկվայում կբացվի ցեղասպանությանը նվիրված խաչքար Հաղթանակի զբոսայգում, ի լրումն Մոսկվայի հայկական եկեղեցու բակում կանգնեցված հուշարձանի:

Կրթագիտամշակութային ոլորտում կարեւոր միջոցառում է ցեղասպանության 90-րդ տարելիցին նվիրված «Մենք եղել ենք, մենք կանք, մենք կլինենք» թեմայով լավագույն գրական ստեղծագործության միջազգային մրցույթը՝ Հայաստանի, Արցախի եւ սփյուռքի դպրոցականների եւ ուսանողների համար: ՀՀԿ ծրագրել է նաեւ կազմակերպել միջոցառումներ ի նշանավորումն հայոց գրերի ստեղծման 1600-ամյակի:

2005 թ. գործունեության ծրագրում միջոցառումների մի շարք կնվիրվի Հայրենական մեծ պատերազմի հաղթանակի 60-ամյակին՝ կարեւորելով այդ պատերազմում հայերի մասնակցությունն ու ուշադրությունը հայ վետերանների նկատմամբ:

Եվ ինչպես ամեն տարի, այս տարի եւս հոկտեմբեր ամսին կանցկացվեն «Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության օրեր Հայաստանում եւ Արցախում»՝ երկու կազմակերպությունների ներկայացուցչական պատվիրակության մասնակցությամբ:

2005 թ.-ին ծրագրվում են նաեւ բազմաթիվ կազմակերպչական միջոցառումներ՝ կապված ՀՀԿ կազմակերպչական կառուցվածքի կատարելագործման, աշխարհագրության ընդլայնման հետ: Այս ծրագրի շրջանակներում մասնաճյուղ կբացվի Բրյուսելում, եւ նախապատրաստական աշխատանքներ կիրականացվեն նաեւ ԱՊՀ որոշ երկրներում, Եվրոպայում, Հարավային եւ Հյուսիսային Ամերիկաներում, Լիբանանում ՀՀԿ մասնաճյուղեր բացելու նպատակով:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Արա Աբրահամյանը Վերին Լարսի սահմանային անցակետի փակման կապակցությամբ ասաց, որ դա ոչ միայն Ռուսաստանի կառավարության մեղավորությունն է, այլեւ Հայաստանի, որը ժամանակին ճիշտ լուծում չի տվել այդ հարցին: «Ռուսաստանի իշխանությունները դիտավորությամբ ճանապարհ չեն փակել, բայց փակվելու փաստը հետեւանք է այն բանի, որ երկու կողմերի կառավարություններն էլ ճիշտ աշխատանք չեն տարել, որ նման բան չպատահեր: Մենք պետք է տեղյակ լինենք, թե ինչ է տեղի ունենալու», նշեց պրն Աբրահամյանը:

Ինչ վերաբերում է «Գույք պարտքի դիմաց» ծրագրին, ապա պրն Աբրահամյանն ասաց. «Ռուսաստանն այդ գործարաններն իր հետ չի տարել, այլ պարտք է փակել: Այդ գործարանները մնացել են Հայաստանում: Ես այսօր էլ այդ ծրագիրը օգտակար եմ համարում: Ամեն դեպքում, պետք է դրվեր մի մեխանիզմ, որի դեպքում եթե գործարանները չեն աշխատեցվում, գույքը հետ անցնի Հայաստանին»:

Ռուսաստանի Դաշնության սահմաններում հայերի նկատմամբ վատ վերաբերմունքի առումով Արա Աբրահամյանը նշեց, որ Ռուսաստանի հայերի միությունը միակ հասարակական կազմակերպությունն էր, որ դատական գործ բացեց սափրագլուխների դեմ՝ պատահածը որակելով որպես ազգային բնույթի հանցագործություն: Այժմ էլ, ՌՀՄ նախագահի խոսքերով, աշխատանքներ են տարվում, քննարկումներ են լինում իշխանավորների հետ: «Ես փորձում եմ ասել, որ մենք՝ հայերս կովկասցի չենք, մենք այն կողմից ենք», ասաց Արա Աբրահամյանը:

Քանի որ Արա Աբրահամյանը Հյուսիսային պողոտայի կառուցապատման ծրագրեր ունի, բնակիչներին օտարված տների համար վճարելու կապակցությամբ գտնում է, որ թեեւ չեն վճարել, թեեւ ինքը որեւէ կապ չունի այդ վճարման հետ: Ընդ որում, պայմանագիր է կնքվել Երեւանի քաղաքապետարանի հետ, հող գնվել, բայց կառուցապատման աշխատանքներ չեն տարվում, ինչի կապակցությամբ մանրամասներ պրն Աբրահամյանը չտվեց:

Ի դեպ, ըստ Արա Աբրահամյանի, Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը հավանաբար Հայաստան կայցելի մարտի վերջին 10-օրյակում:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

150 հազար դոլարի պատվաստանյութ կարմրուկի, կարմրախտի, խոզուկի դեմ

Երեկ առողջապահության նախարարությունում պայմանագիր ստորագրվեց նախարարության եւ ամերիկյան Վիշնեւսկայա-Ռոստրոպովիչ հիմնադրամի միջեւ: Պայմանագրի համաձայն հիմնադրամը Հայաստանին է տրամադրում 150 հազար դոլարի օգնություն՝ 50 հազար դոզա կարմրուկի, կարմրախտի, խոզուկի պատվաստանյութ, 40 հազար ներարկիչ եւ 500 անվտանգ ներարկման տուփեր: Ներարկիչներն ինքնաոչնչացվող են, կրկին օգտագործելը բացառվում է: Հակառակ միանգամյա օգտագործման մեջ հայտնի ներարկիչների, սրանք երկրորդ անգամ պարզապես չեն «աշխատում»: 1-6 տարեկան երեխաներին հասցեագրված պատվաստանյութի քանակը բավարարելու է միայն մեր պահանջարկի կեսը: Մնացած կեսը տրամադրելու է ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամը:

Մեծահասակների պատվաստումների համար նախատեսվում է պետական գնումների խողովակով ձեռք բերել 53 հազար դոզա:

Այս օգնությունը գնահատելի է հատկապես վերջին ամիսներին կարմրուկի ու խոզուկի աննախադեպ աճուժացման ֆոնին: Մասնագետներն իրողությունը բացատրում են 90-ական թվականների մութ ու խավար տարիներով, երբ անկանոն էներգամատակարարումն անդրադարձավ պատվաստանյութերի որակի վրա, եւ տասնամյակ անց արտահայտվեց այսպիսի բռնկումներով:

Երեւան ներկրվեց եվրոպական ինսուլին

Անցած տարի դեղորայքի կենտրոնացված գնումների համար բյուջեով հատկացվել էր 893 մլն դրամ, այս տարվա համար նախատեսվել է 983 մլն դրամ: Հիշեցնենք, որ խոսքը վերաբերում է հիվանդությունների այն խմբի դեղորայքին, որոնք անվճար հոգալու հոգսը պետությունն իր վրա է վերցրել: Դրանց առյուծի բաժինը կազմում է ինսուլինը, առանց որի շաքարախտով տառապողները 1 ժամ անգամ չեն կարող ապրել:

2 օր առաջ Երեւան ներկրվեց եվրոպական ինսուլինի մեծ խմբաքանակ: Նախարարությունում արդեն կազմվում են բաշխացուցակները:

Անցած տարեվերջին ինսուլինի ձեռքբերման տենդերին մասնակցելու հայտ էին ներկայացրել միանգամից 3 ընկերություններ: Հաղթել է «Նատալի ֆարմ» ֆիրման, որը Երեւան է ներկրել «Նովո Նորդիսկ» ֆիրմայի մարդկային բարձրորակ ինսուլին:

Ակնկալվում է, որ այս տարի չեն կրկնվի նախորդ տարիների համար սովորական դարձած ինսուլինային ճգնաժամերը, քանի որ անցած տարվա 42 հազար դոզայի փոխարեն այս տարի ներկրվել է կրկնակի՝ 80 հազար դոզա:

Այն ֆիրման, որ առաջարկում էր անհայտ ծագման եգիպտական ինսուլին, փաստորեն չկարողացավ իրականացնել հիվանդների առողջության հաշվին անթույլատրելի փործարարության եւ շահույթ ստանալու իր ծրագիրը: Որոշ դեպքերում մամուլում բարձրացած աղմուկը օգնում է խնդրին:

«Այս տարի ինսուլինի պահանջարկը 100 տոկոսով կբավարարվի», ասում է առողջապահության նախարարի խորհրդական Ռուզաննա Գետրգյանը: Նա խնդրեց մեր թերթի միջոցով տեղեկացնել ինսուլինակախյալ հիվանդներին, որ անվճար ինսուլին ստանալու հետ կապված խնդիր ունենալու դեպքում (եթե հիվանդից դրամ պահանջելու դեպքեր լինեն) կարող են զանգահարել 52-88-72 հեռախոսահամարով:

Կ. Դ.

Էլեկտրամագնիսական ալիքները ազդում են մարդու առողջության վրա

Երեկ Յունեսկոն, Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը (ԱՀԿ) եւ Կենսաֆիզիկոսների միջազգային ընկերությունը (ԿՄԸ) «Կոնգրես» հյուրանոցում համատեղ սեմինար սկսեցին՝ նվիրված էլեկտրամագնիսական ալիքների կենսաբանական անվտանգության հարցերին: Օրեցօր զարգացող գիտատեխնիկական առաջընթացի հետեւանքով միջավայրն աղտոտվել է, որը մարդկությանը հասցրել է էկոլոգիական աղետի շեմին: Էլեկտրամագնիսական ալիքների աճը պայմանավորված է անընդհատ ստեղծվող էլեկտրական սարքերով, արդյունաբերական եւ կենցաղային բազմաբնույթ գործիքներով, հեռուստացույցներով, բջջային հեռախոսներով եւ ժամանակակից ռադիոկապի այլ միջոցներով:

Մեր օրերում կենսաֆիզիկայի ամենահրատապ հարցերից է դարձել էլեկտրամագնիսական ալիքների ազդեցության մեխանիզմները պարզելը, որը թույլ կտա որոշել դրանց օգտագործման անվտանգության աստիճանը: Ահա այս խնդրով մտահոգված՝ միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունները, գիտնականները գիտաժողովների, խորհրդակցությունների, ծրագրերի միջոցով փորձում են պարզել էլեկտրամագնիսական ալիքների հասցրած վնասը, որն էլ թույլ կտա սահմանել այդ ալիքների անվտանգության չափաբաժինները:

«Մենք հավաքվել ենք այստեղ հասկանալու, թե էլեկտրամագնիսական ալիքներն ինչպես են ազդում մարդու առողջության վրա: Ճիշտ է, մենք հասկանում ենք, որ ժամանակակից տեխնոլոգիաները լավ բաներ են, բայց դրանք ունեն նաեւ իրենց բացասական ազդեցությունը մարդու վրա, եւ եթե մենք դա իմանանք, կկարողանանք դրա համար չափաբաժիններ սահմանել», ասում է Լոս Անջելեսից եկած էպիդեմիոլոգիայի մասնագետ Լիկա Հեյֆեցը:

Յունեսկոյի Բժշկակենսաբանական միջազգային ուսումնական կենտրոնի տնօրեն պրոֆեսոր Սինէրիկ Հայրապետյանը համոզված է, որ Հայաստանում գիտական այս հարցը պետք է ուսումնասիրվի պետական մակարդակով: «Բացի դրանից, այս հարցը մենք պետք է ուսումնասիրենք մեր երկրում, դա տեղական բնույթ ունի, մենք չենք կարող վերցնել, օրինակ, Ռուսաստանի փորձը եւ կիրառել մեր երկրում, իսկ դրա համար հարկավոր է պետական հոգածություն», նշում է նա եւ ավելացնում, որ Հայաստանը շատ է դանդաղում այս հարցում, քանի որ մենք դեռեւս չունենք անգամ նշված ալիքների անվտանգության չափաբաժինների համար մշակված օրենսդրական ակտեր:

Էլեկտրամագնիսական ալիքների անվտանգության չափաբաժինների սահմանման եւ այդ գործընթացների իրականացման հարցերով զբաղվում են կենսաֆիզիկոսները, որոնց վերապատրաստմանը նպաստելու համար Կենսաֆիզիկոսների միջազգային կազմակերպությունը ձեռնամուխ է եղել ստեղծելու կենսաֆիզիկոսների տարածաշրջանային միջազգային ինտեգրացիոն կենտրոններ:

Սեմինարին կհաջորդի ՆԱՏՕ-ի եւ ԱՄՆ-ի տիեզերական հետազոտությունների եվրոպական գրասենյակի առաջատար գիտության խորհրդակցությունը, որը տեղի կունենա մարտի 3-5-ը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Հարցադրումներ

«Էրեբունի» եւ «Զվարթնոց». ի՞նչ է տեղի ունենում ավիացիայի ոլորտում

Հարցականների առատությունը բերում է տարբեր ենթադրությունների

2004 թ. օգոստոսի 29-ին կառավարության «Քաղաքացիական եւ ռազմական ավիացիայի օդանավերի համատեղ բազավորման ու համատեղ օգտագործման, աերոդրոմների օգտագործման եւ քաղաքացիական ու ռազմական ավիացիայի օդանավերի համատեղ բազավորման աերոդրոմների ցանկը հաստատելու մասին» որոշմամբ նախկինում միայն ռազմական համարվող «Էրեբունի» օդանավակայանը ստացավ նոր կարգավիճակ քաղաքացիական չվերթեր իրականացնելու նպատակով: Ի դեպ, այդ ցանկը սահմանափակվում էր «Էրեբունի» եւ Գյումրու «Շիրակ» օդանավակայաններով:

Նոր կարգավիճակով ստացվում է, որ «Էրեբունի» օդանավակայանը կարող է հավասարազոր դառնալ «Զվարթնոց» օդանավակայանին: Թե ինչի կարող է բերել նման իրավիճակը, ով եւ ինչպես պիտի իրականացնի քաղաքացիական չվերթերը «Էրեբունի» օդանավակայանից, այսօր պարզ չէ:

«Էրեբունու» գործունեության դաշտի ընդարձակման հետ կապված հրապարակումներն, ըստ էության, մնում են անարձագանք, իսկ մամուլում հայտնված տեղեկությունները ոչ ժխտվում, ոչ էլ հաստատվում են:

Ստացվում է, որ նշված օդանավակայանից քաղաքացիական չվերթեր իրականացնելու մտադրությունները քննարկվում են մամուլում, սակայն այն սուբյեկտը, ում շահերին թերեւս ամենից շատ կարող է վնասել նման նախաձեռնությունը, այդպես էլ շարունակում է լռել: Խոսքն, իհարկե, «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ընկերության մասին է, որ լռելու գուցե թե իր պատճառներն ունի:

Դեռեւս մի քանի ամիս առաջ **«Ազգ»**-ի հետ զրույցում ՀՀ պաշտպանության նախարարությանը պատկանող «Արմաերո» փակ բաժնետիրական ընկերության գործադիր տնօրենի օդանավակայանի գծով տեղակալ **Ալբերտ Մարգարյանն** ասել էր, որ «Էրեբունի» օդանավակայանում ռազմական փոխադրումները կշարունակվեն, իսկ «Արմաերո»-ն կզբաղվի քաղաքացիական ուղեւորափոխադրումներով, փոստային բեռնափոխադրումներով, ինչի համար եւ ստեղծվել է ընկերությունը:

«Էրեբունի» օդանավակայանը ամիսուկես առաջ դեռ իր ենթակայության տակ ինքնաթիռներ չուներ: Իսկ թե ինչ տեսակի ինքնաթիռներ կարող են այս օդանավակայանից թռիչքներ իրականացնել, պրն Մարգարյանը նշեց. «Ծրագիրն այն է, որ վերականգնվեն, ասենք, Հյուսիսային Կովկաս, Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի հարավային մասեր չվերթերը, որ իրականացվել են այս օդանավակայանից 3-րդ կարգի ինքնաթիռներով, օրինակ՝ ԱՆ-24, ՅԱԿ-40, ԱՆ-140»:

Ըստ պրն Մարգարյանի, «Արմաերո» ընկերությունը զբաղված է աերոդրոմի սերտիֆիկացման հարցերով: «Սա կլինի B դասի օդանավակայան: Այսօր թռիչքային անվտանգությունը երաշխավորվում է: Օդանավակայանում տեղադրված է ավիացիոն անվտանգության ծառայություն, որ ենթարկվում է «Արմաերո»-ին, մենք վերահսկում ենք անվտանգությունը, տարածք օտար մարդկանց մուտքը, մտցվել է վերահսկողական-անցագրային ռեժիմ»:

Իրականությունը, պրն Մարգարյանի խոսքերով, այն էր, որ օդանավակայանը ըստ կառավարության որոշման, համատեղ բազավորման է: Ի դեպ, «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ընկերության հետ, գործադիր տնօրենի տեղակալի կարծիքով, ուղեւորափոխադրումների առումով մեծ խնդիրներ չեն առաջանա, քանի որ «Էրեբունի»-ն գործող օդանավակայան է, եւ որպեսզի աշխատի, պիտի չվերթեր ունենա:

Ամեն դեպքում «Էրեբունի» օդանավակայանն առայժմ անձնակազմ չի հավաքում, տարվում են կազմակերպչական աշխատանքներ:

Ընդհանուր առմամբ, քաղաքացիական չվերթեր իրականացնելու առումով սերտիֆիկատ է տրամադրում քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչությունը: Ալբերտ Մարգարյանի ներկայացմամբ, թերեւս փետրվարին քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության ստեղծած հանձնաժողովը պիտի որոշեր սերտիֆիկատի տրամադրման հարցը:

Ինչ վերաբերում է «Զվարթնոցի» հետ հնարավոր մրցակցությանը, ապա «Էրեբունին» չի էլ պատրաստվում մրցակցել, պրն Մարգարյանի խոսքերով, իրենք նման հնարավորություններ չունեն: «Ես կարծում եմ, որ մենք կկարողանանք իրականացնել որոշակի ծավալի աշխատանքներ, որ այսօր իրականացնում է «Զվարթնոցը»: Դա մեծ ծավալ չի կազմի: Մեր ուղեւորները կլինեն հիմնականում Հայաստանի եւ Ռուսաստանի քաղաքացիները»:

Հետաքրքրական է, որ, Ալբերտ Մարգարյանի մատուցմամբ, մինչեւ 1998 թ. «Էրեբունի» օդանավակայանից իրականացվել են քաղաքացիական չվերթեր: Իրականացնում էր այդ չվերթերը «Արարատ ավիա» ընկերությունը՝ Հյուսիսային Կովկաս, Սարատով, Ուկրաինա ուղղություններով: Սա առավելագույնը մինչեւ 1500 կմ հեռավորությունն է:

Ալբերտ Մարգարյանը նշեց, որ ներկա փուլում անհրաժեշտ է ռեկոնստրուկցիայի ենթարկել օդանավակայանի շենքը, քանի որ ունեն անհրաժեշտ ծառայությունները՝ մաքսային, սահմանային: Կա ոստիկանություն: Մնացյալը կապահովվի ընթացքում: Իսկ թե որտեղից կհայտնվեն ֆինանսական միջոցները, դեռ պարզ չէ: «Մեր անձնակազմը օդանավակայանի առումով առայժմ փոքր է, ունենք թռիչքատեխնիկական ծառայություններ, օդաչուներ, պատրաստ են աշխատելու: Ամեն դեպքում, մենք իրավունք չենք ունենա աշխատելու, եթե չապահովենք թռիչքների անվտանգությունը», ասաց Ալբերտ Մարգարյանը:

«Էրեբունի» օդանավակայանի թռիչքուղու երկարությունը 400 մ երկարացվել է վերջերս: Ըստ պրն Մարգարյանի, այն կարող է ընդունել ՏՈՒ-154, ԻԼ-76, ԻԼ-18, ՅԱԿ-42, ՏՈՒ-134 եւ ավելի փոքր թռիչքային քաշ ունեցող ինքնաթիռներ: Մառախուղի ժամանակ օդանավակայանը փակվում է, թռիչքը չի կայանում: «Լուսավորությունը դեռ սարքվում է, եւ այն ծառայելու է գիշերային վայրէջքների ժամանակ»:

Ինչ վերաբերում է այս հարցի առնչությամբ քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության մոտեցումներին, ապա դրանք որոշ հարցերի մասով չեն հստակեցվում: Համաձայն «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի դեկտեմբերի 4-ի համարում տպագրված մեջբերումների, ՔԱԳՎ օդային երթեւեկության կազմակերպման բաժնի պետ **Ռաֆիկ Բաղայանը** նշել է, որ «Էրեբունի» օդանավակայանը ուղեւորափոխադրումների կանոնավոր չվերթեր կարող է իրականացնել այն պահից, երբ «ի հայտ կգա այդ օդանավակայանի ծառայություններից օգտվելու ցանկություն եւ ուղեւորափոխադրումներ իրականացնելու իրավունք ունեցող ավիաընկերություն»:

Ի դեպ, ըստ պրն Բաղայանի, «Համատեղ բազավորման իրավունք ստանալուց հետո եթե որեւէ ավիաընկերություն, այդ թվում պաշտպանության նախարարության կազմում գտնվող ավիաընկերությունը, ստանա նաեւ չվերթուղիներ շահագործելու թույլտվություն, ապա նրանք կարող են իրենց չվերթերը կազմակերպել «Էրեբունի» օդանավակայանից»:

Ռաֆիկ Բաղայանի «Հայկական ժամանակ»-ին տված հարցազրույցի համաձայն, նոր կարգավիճակով «Էրեբունի»-ում կարող են տեխնիկական սպասարկում անցնել եւ կայանվել նաեւ ոչ ռազմական ինքնաթիռներ: Ընդհանուր առմամբ հասկանալի է, որ «Էրեբունու» «հաճախորդներ» կդառնան հիմնականում խորհրդային արտադրության ինքնաթիռները: Եվ եթե հաշվի առնենք, որ «Զվարթնոց» օդանավակայանում նման ինքնաթիռների միայն կայանումը բավականին զգալի գումար է, ապա ակնհայտ է, որ այս ինքնաթիռների տերերը կնախընտրեն այնպիսի օդանավակայան, որ կառաջարկի ավելի ցածր գներ:

Ասվածը թերեւս «Էրեբունի» օդանավակայանի ուղեւորափոխադրումների հավանական գործունեության հետ կապված այս կամ այն չափով հայտնի իրողությունն է: Եվ նման ֆոնին «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ»-ի առնվազն զարմանալի թվացող լռությունը ուշադրության է արժանացնում վերջինիս կնքած պայմանագրից արժանահավատ մի դրույթ: Խոսքը «Զվարթնոցի» գործունեությանն առնչվող 250 կմ շառավղով տարածքում այլ օդանավակայանների գործունեությունը, ըստ մեր տեղեկությունների, միջազգային չվերթերի առումով բացառելու մասին է:

Հարցականներն այս տիրույթում ուղղակի բազմաթիվ են, բայց առավել հետաքրքրական է, թե ինչու են իրավասու մարմինները մերժում որեւէ բացատրություն տրամադրել այս երկու օդանավակայանների հնարավոր միաժամանակյա գործունեության մասին: Դեռ ավելին, եթե «Էրեբունին», այսպես ասած, տիրանա թեկուզ Ռուսաստանի հարավային տարածներ չվերթերի ուղեւորներին, որոնք հիմնականում արտագնա աշխատանքի են մեկնում, ապա ինչ պիտի անեն նույն «Զվարթնոցը» կամ «Արմավիան»: Այստեղ պետք է հաշվի առնել նաեւ, որ հենց այս չվերթերի ուղեւորները կնախընտրեն ավիատոմսերի ցածր գինն ու սպասարկման համեմատաբար ցածր մակարդակը:

Ինչ վերաբերում է «Զվարթնոցին», ապա վերջինիս լռությունն էլ բացատրություն պիտի ունենա: Մասնագետների եւ ավիացիայի ոլորտի հեղինակությունների հավաստմամբ, եթե որեւէ երկիր Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ է ամբողջությամբ, ապա թեմայի առումով կոնկրետ ավիացիայի ոլորտում չի կարող մենաշնորհ հանդուրժել: Հիշեցնենք, որ Հայաստանը նշված կազմակերպությանը անդամակցում է դեռեւս 2003 թ. փետրվարի 5-ից:

Եվ ի՞նչ է ստացվում «Զվարթնոցի» պայմանագրով, որի համար հետաքրքրական որոշ դրույթներ այդպես էլ չեն հստակեցվում: Ամեն դեպքում, ինչ բնույթի էլ լինի այլ օդանավակայանի գործունեությունը սահմանափակող դրույթը, «Զվարթնոցի» առումով 250 կմ շառավիղը ընդգրկում է գրեթե ողջ Հայաստանը: Այսինքն՝ անուղղակիորեն մենաշնորհային իրավիճակ է ստեղծվում «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ընկերության համար:

Եթե համադրենք ունեցած տեղեկությունները, ապա թերեւս կարելի է հավանական համարել, որ աղմուկ չբարձրացնելու իր հիմնավորումներն ունեն ոչ միայն «Զվարթնոցը», այլեւ պաշտպանության նախարարությանը կից ստեղծված փակ բաժնետիրական ընկերության միջոցով շահույթ ակնկալողները:

Գաղտնիք չէ, որ «Էրեբունի» օդանավակայանից քաղաքացիական չվերթերի իրականացման եւ հատկապես արտագնա աշխատանքի մեկնողների երթուղիների դեպքում «Զվարթնոց»-ի «տիրույթից կփախցնեն յուղալի մի կտոր»: Ու սրան էլ ավելացնելով նաեւ բազավորման հետ կապված վճարների հնարավոր հոսքը «Էրեբունի» օդանավակայան, ապա հասկանալի է, որ իր տարօրինակորեն վատ եւ մինչեւ այսօր որեւէ ստանդարտի չհամապատասխանեցված բնութագրիչներ ունեցող «Էրեբունին» կարող է եւ մրցակցել «Զվարթնոցի» հետ:

Այս ամենի ֆոնին հետաքրքրական է, որ օրերս Միջազգային քաղաքացիական ավիացիայի կազմակերպության եւ Եվրոպական քաղաքացիական ավիացիայի կոնֆերանսի համատեղ հանձնաժողովը Հայաստանում երկշաբաթյա ուսումնասիրություններ էր կատարում: Դրա արդյունքում արձանագրվել է, որ հանրապետության ավիացիոն անվտանգության ոլորտում առկա նորմատիվ իրավական փաստաթղթերի փաթեթը հիմնականում համապատասխանում է այդ կազմակերպությունների պահանջներին:

Ինչեւէ, հարցականներ մնում են:

Ինչո՞ւ է պաշտպանության նախարարությունը որոշել կասկածելի պարամետրեր ունեցող օդանավակայանից քաղաքացիական չվերթեր կատարելու հավանականություն ստեղծել:

Ինչո՞ւ նման որոշմամբ ոտնահարվող շահերը որեւէ կերպ չեն պաշտպանվում:

Ինչպե՞ս է «Էրեբունի» օդանավակայանը քաղաքացիական չվերթեր իրականացնելու՝ ապահովելով ուղեւորների եւ թռիչքների անվտանգությունը, երբ գտնվում է մայրաքաղաքի տարածքում:

Ինչո՞ւ է լռում «Արմավիան»:

Ինչո՞ւ որեւէ կերպ տեղի ունեցողին չի արձագանքում «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ընկերությունը:

Ի՞նչ է ի վերջո ամրագրված «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ընկերության նախագահ Էդուարդո Էռնեկյանի հետ մեր կառավարության կնքած պայմանագրում:

Ի՞նչ 250 կմ-անոց շառավղի մասին է խոսքը, ո՞ւմ իրավունքներն է նման դրույթը պաշտպանում կամ ընդհակառակը, կա՞ն արդյոք սուբյեկտներ, որոնց շահերը կարող են ոտնահարվել նման դրույթի ամրագրմամբ:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՈՒՄՆ Է ԱՅՍ ՔԱՂԱՔԸ

Գարունն այնքան սրճարաններ է բացել Աբովյան փողոցում

Մայրաքաղաքի Աբովյան փողոցում շուտով կքանդվի նաեւ թիվ 32 բնակելի շենքը, որտեղ ներկա պահին ապրում է վերջին 2 ընտանիքը: Այս շենքն, իհարկե, պատմամշակութային հուշարձան չէ եւ ճարտարապետական որեւէ արժեք չի ներկայացնում:

«Սուպեր մոդեռն» համալիրների՝ «Աթարի» եւ «Ասատֆյանի» մեջտեղում ծվարած թիվ 32 բնակելի շենքն իր խարխուլ ու ծուռումուռ տեսքով վաղուց արդեն խղճուկ տպավորություն էր թողնում՝ էլ ավելի ընդգծելով միջավայրի անճաշակությունն ու խայտաբղետությունը: Երեւանցիներիս մտահոգող հարցն այն է, թե ի՞նչ կկառուցվի դրա տեղում, եւ որքանով կներդաշնակի նոր միջավայրին:

Մայրաքաղաքի սիրտը համարվող Աբովյան փողոցը պահել չենք կարողանում, ուր մնաց թե քաղաքի կենտրոնը, առավել եւս ողջ քաղաքը: Մշտապես զբոսաշրջիկներով լի այս փողոցում, հատկապես Աբովյան 26-ում, նախկին «Զեփյուռ» վարսավիրանոցի դիմաց, ուղիղ մայթեզրին, գարնան հետ կբացվեն միանգամից 3 սրճարաններ: Ներկա պահին դրանց մետաղյա կմախքն արդեն զարհուրելի տպավորություն է թողնում, եւ միանգամայն պարզ է, թե ի՞նչ տեսք կունենա փողոցը դրանց շինարարության ավարտից հետո: Շենքի բնակիչները պատմեցին, որ այդ սրճարաններից մեկը մի քանի տարի առաջ քաղաքացիների բազում բողոքներից հետո ապամոնտաժվել է: Քաղաքապետարանի քաղաքաշինության եւ ճարտարապետության վարչությունից տեղեկացանք, որ ինչպես այդ երեքի, այնպես էլ մետրո «Երիտասարդականի» անցումի մոտ, Ավետիք Իսահակյանի արձանի հարեւանությամբ այն պահին թափով կառուցվող սրճարանները ապօրինի չեն, այլ կառուցվում են քաղաքապետարանի թույլտվությամբ: Կոնկրետ Աբովյան 26 շենքի առաջին հարկի սեփականատերերը չեն բավարարվել միայն սրճարաններով, մտել են նաեւ բակ եւ իրենց տարածքն ընդարձակել բակի կողմից՝ ամբողջությամբ վերացնելով այդ հատվածի կանաչ տարածքը: «Ժամանակին այդտեղ կանաչ տարածք էր, ծաղիկներ կային, մարդիկ նստում, հանգստանում էին: Առաջին հարկը սեփականաշնորհելուց հետո բակից ոչինչ չմնաց: Փողոցի կողմից շուտով սրճարանների աղմուկից կխենթանանք, իսկ բակի կողմից դեռ չգիտենք, ինչ են կառուցում», ասացին բնակիչները, միաժամանակ դժգոհելով իրենց հարեւաններից, որոնք շենքի լիազորի միջնորդությամբ մասնակցել էին առաջին հարկը ընդարձակելու ստորագրահավաքին: Ընդարձակված հատվածի գլխին արդեն կառուցվում է երկրորդ հարկը, հետո էլ կկառուցվի երրորդը եւ... կանաչապատ բակից իրենց զրկված մի խումբ երեւանցիներ կունենան եւս մեկ ընդարձակ պատշգամբ:

«Ինչ պիտի անենք դրանց դեմ, ամբողջ քաղաքն առել ու ինչ ուզում անում են: Մի քանի ամիս առաջ թերթերից մեկում այս շենքի մասին գրեցին, բայց լսողն ո՞վ է, ով փող ունի, նա է որոշում», ասաց մի երիտասարդ: Նա եւս հաստատեց, որ ժամանակին շենքը ծառ ու ծաղիկներով հրաշալի բակ է ունեցել: Այժմ 2 ծառ է մնացել Սայաթ-Նովայի փողոցի կամարի կողքի մուտքի մոտ, որտեղ սեփականատերերը դեռ իրենց գործը չեն սկսել:

Ի վերջո, ո՞ւմ է պատկանում այս քաղաքը, այսպես շարունակվելու դեպքում շուտով կհայտնվեն ցուցանակներ, օրինակ, հետեւյալ գրությամբ՝ «Աբովյան 26 չմտնել, այստեղ կերուխում անողների ախորժակի վրա չազդելու համար»:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մի քանի օր առաջ Բաքվի «Էխո» թերթը, վկայակոչելով ֆրանսիական հեղինակավոր «Մոնդին», գրեց, որ Ադրբեջանն այն երկրների շարքում է, որտեղ սպասվում է «թավշյա հեղափոխություն»: «Մոնդը» պնդել էր, որ Ադրբեջանի հեղափոխությունն ունենալու է մանուշակի գույն, իսկ երկրում իշխող քաղաքական վերնախավը չի կարող խուսափել «ժողովրդավարության վիրուսից»:

Անցնող հինգշաբթի օրը Սլովակիայի մայրաքաղաքում ԱՄՆ նաասել է, որ Ուկրաինան լավ օրինակ է ամբողջ տարածաշրջանի համար եւ առաջարկել է հատկապես ուշադրություն դարձնել Մոլդովային եւ Բելառուսին: Մասնավորապես մոտ ապագայում ձեւավորվելու է «Փորձագիտական կենտրոն», որը զբաղվելու է Ռուսաստանում, Բելառուսում, Մոլդովայում եւ Ադրբեջանում ժողովրդավարական շարժումներին աջակցելու հարցով:

Ուկրաինական «Պորա» շարժման արդեն դիմել է Իլհամ Ալիեւին եւ հորդորել աշնանը կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունխատակազմի ղեկավարն ընդգծել է, որ ադրբեջանցի ժողովուրդը «նարնջագույն» հեղափոխության փուլն անցել է 1993 թ., երբ ժողովուրդն ընտրեց Հեյդար Ալիեւին:

Փետրվարի 9-ին «Ռեգնում» գործակալությունը հաղորդեց, որ Բաքվում հայտարարվել է նոր քաղաքական շարժում ձեւավորելու մասին: Շարժման անունն է ընտրվել «Յոխ»-ը, որն ադրբեջաներենից թարգմանաբար նշանակում է «ոչ»: Այս մասին հաղորդել է ժողճակատի ակտիվիստներից Ռազի Նուրուլաեւը: Վերջինս ասել է, որ «Յոխը» մտադիր է խաղաղ ճանապարհով դառնալ Ադրբեջանում ժողովրդավարական գործընթացների խթանիչ ուժը: Նուրուլաեւը նշել է, որ նոր շարժումը մտադիր է «ոչ» ասել գործող ավտորիտար համակարգին, դիկտատուրային, կոռուպցիային եւ քաոսին, բաց է բոլորի համար, չունի առաջնորդ:

ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՈՒՐՎԱԿԱՆ

«Յոխ». Իլհամ Ալիեւին սպառնում են մանուշակի գույնով

խագահը հայտարարեց, որ «Մոլդովայի եւ Բելառուսի ժողովուրդները պետք է օգտվեն իրենց ընձեռված հնարավորություններից եւ առաջիկա ընտրություններում քայլ կատարեն դեպի ազատություն: Ժողովրդավարական հեղափոխությունները հասան Վրաստան եւ Ուկրաինա: Մոլդովայի քաղաքացիները նույնպես հնարավորություն կունենան գիտակցելու իրենց ժողովրդավարական ներուժը եւ 10 օր հետո գնալ ընտրական տեղամասեր: Հեշտ չէ պաշտպանել ժողովրդավարությունը, ինչպես դա արեցին Թբիլիսիի Ազատության հրապարակում եւ Կիեւի Անկախության հրապարակում հավաքված մարդիկ»:

Երեկվա համարում «Էխո» թերթը կրկին անդրադարձել է Ջորջ Բուշին եւ Ադրբեջանում հնարավոր հեղափոխության գույնին: Պարզվում է, որ Բրատիսլավայում Բուշը ժամանակ է գտել հանդիպելու Արեւելյան Եվրոպայի եւ ԱՊՀ մի շարք երկրների հասարակական կազմակերպությունների ղեկավարների հետ, որոնք մասնագիտանում են հեղափոխություններ իրականացնելու գործում:

Մասնավորապես Ուկրաինայում իրականացված հեղափոխությանը աջակցած «Պորա» շարժման առաջնորդ Վլադիսլավ Կասկիվը, որ մասնակցել է Բուշի հետ հանդիպմանը, նախօրեին հայտարարել է, որ քննարկվել է նաեւ «ադրբեջանական խնդիրը»: Կասկիվը Բուշին ներում պահպանել արդարությունը եւ ժողովրդավարությունը, հակառակ դեպքում ուկրաինացի հեղափոխականներն Ալիեւին սպառնացել են ուկրաինական փորձը կիրառել Ադրբեջանում:

Վերջերս Ադրբեջանի պետական մաքսային ծառայության նախկին ղեկավար Ջումշիդ Նուրիեւը «Սորոսի» հիմնադրամին մեղադրեց, որ իբր վերջինս պատրաստվում է գունավոր հեղափոխություն իրականացնել Ադրբեջանում: Նուրիեւի ասելով՝ «Սորոսի» հիմնադրամի միջոցներով Լվովի մարզում վարժեցնում են 300 երիտասարդ ադրբեջանցիների, որոնց մի մասը Ադրբեջանի Ժողճակատի ներկայացուցիչներ են:

Երեկ, ըստ «Ինտերֆաքսի», Ադրբեջանում «Սորոսի» հիմնադրամի ներկայացուցիչը հերքել է տարածված այն լուրերը, թե իբր կազմակերպությունը միջոցներ է տրամադրում քաղաքական կազմակերպություններին: «Մենք չենք զբաղվում որեւէ քաղաքական կազմակերպության աջակցությամբ», ասել է Ռովշան Բաղիրովը:

Ալիեւյան դինաստիայում գործ կարդինալի համարում ունեցող Ռամիզ Մեհդիեւը պետական «Ազերթաջ» գործակալությանը տված հարցազրույցում նկատել է, որ հանրապետությունում «նարնջագույն» կամ «թավշյա» հեղափոխությունը իրատեսական չէ: Նախագահի աշ

Նուրուլաեւն ասել է, որ Ուկրաինա կատարած այցի ընթացքում հանդիպել է «Պորայի» առաջնորդ Վլադիսլավ Կասկիվին: Վերջինս, որն, ըստ ադրբեջանական մամուլի հաղորդագրությունների, արդեն անցանկալի անձ է Ադրբեջանում, հայտարարել է, որ մտադիր է ժամանել Բաքու եւ ծանոթանալ Ադրբեջանում տիրող հասարակական-քաղաքական իրավիճակին:

2000 թ.՝ Սերբիայում, 2003-ին՝ Վրաստանում, եւ 2004-ին Ուկրաինայում իրականացված «թավշյա հեղափոխությունները» կարող են վարակիչ լինել Արեւելյան Եվրոպայի ու ԱՊՀ երկրների համար: Ակնհայտորեն Միացյալ Նահանգները ժամանակ առ ժամանակ, հղում անելով «վրացական վարդերին» եւ «ուկրաինական նարինջներին», ըստ էության սպառնում է տարածաշրջանի մյուս երկրներին, որտեղ, ի դեպ, հիմնականում իշխում են կոմունիստական դաստիարակություն ունեցող ավտորիտար առաջնորդներ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Սթիվ Ֆոսեթը մեկ տեղանոց ինքնաթիռով շուրջերկրյա անվայրէջք թռիչք է սկսել

60-ամյա ամերիկացի միլիոնատեր Սթիվ Ֆոսեթը երեկ մեկ տեղանոց հատուկ ինքնաթիռով Կանզասի նահանգի Սալինա քաղաքից թռել է հյուսիս-արեւելք, որպեսզի 66 ժամում անվայրէջք շուրջերկրյա ճանապարհորդություն կատարի եւ վերադառնա Սալինա: Նրա երթուղին անցնում է ԱՄՆ-ի, Կանադայի, Ատլանտյան օվկիանոսի, Աֆրիկայի, Մերձավոր Արեւելքի, Հնդկաստանի, Չինաստանի եւ Խաղաղ օվկիանոսի վրայով:

CNN հեռուստաընկերության տվյալներով, հատկապես նման թռիչքների համար մշակված «Գլոբալ ֆլայեր» օդանավը թռչում է ժամում 450 կմ միջին արագությամբ: Վառելիքի 15 տոկոսանոց պահեստային պաշար է նախատեսված ի դեպս արտակարգ իրավիճակների: Ֆոսեթին հանձնարարված է թռիչքի ընթացքում սնվել միայն կաթնային կոկտեյլներով: Բացի դրանից, նա չի կարողանա տեղից շարժվել եւ վեր կենալ:

Ֆոսեթն առաջին օդաչուն է, որը փորձում է շուրջերկրյա ճանապարհորդություն կատարել առանց լրալիցքավորման: Թռիչքը ֆինանսավորել է մեկ ուրիշ միլիարդատեր՝ «Վիրջին» ընկերության ղեկավար Ռիչարդ Բրենսոնը: Ֆրանսիայի տվյալներով, թռիչքն իրականացվում է 13 հազար մետր բարձրության վրա:

2002 թ. Սթիվ Ֆոսեթը «Ազատության ոգի» օդապարիկով Երկրի շուրջը պտտվել էր 13,5 օրում: Թռիչքի ժամանակ օդագնացն օգտագործել էր թթվածնային դիմակ եւ քնել օրական 4 ժամ: Ճանապարհորդ եւ արկածների սիրահար միլիոնատերը մտադիր է իր ընթացիկ թռիչքով սահմանել նաեւ ռեակտիվ օդանավի ամենաերկար թռիչքի ռեկորդ: Նրա ուղեգծի երկարությունն առնվազն 37787559 կիլոմետր է, մինչդեռ 1962 թ.«Բի-52» ռմբակոծիչի սահմանած ռեկորդը 20 հազար կիլոմետր է:

40-ամյա իրանցին իր տան փլատակներում 8 օր ողջ է մնացել

Փետրվարի 22-ի վաղ առավոտյան Իրանի հարավ-արեւելքում՝ Քերմանի նահանգի Զարանդ քաղաքում եւ շրջակայքում տեղի ունեցած ուժգին երկրաշարժից 8 օր անց Զարանդում կենդանի մարդ է հայտնաբերվել սեփական տան փլատակներում: Մաքրման աշխատանքների ժամանակ պարզվել է, որ 40-ամյա Ահմադ Հաքիբզադեն ողջ է: ԻՌՆԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ նա այնքան հյուծված է եղել, որ չի կարողացել խոսել: Հաքիբզադեին անմիջապես տեղափոխել են Զարանդի հիվանդանոց: Նա ընտանիք չունի եւ տանը մենակ էր ապրում:

Զարանդում զանգվածային փլուզումներ առաջացրած եւ շրջակա մի քանի գյուղեր հիմնահատակ կործանած երկրաշարժի զոհերի վերջնական թիվը 612 է, վիրավորների թիվն անցնում է 1500-ից:

ԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ

Բեն Լադենն ազ Զարքաուիին հորդորում է հարվածել ԱՄՆ տարածքին

«Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական ցանցի առաջնորդ Ուսամա բեն Լադենը ցանցի իրաքյան մասնաճյուղի ղեկավար Աբու Մուսաբ ազ Զարքաուիին կոչ է արել հարվածներ հասցնել ԱՄՆ տարածքին: Այդ մասին հաղորդում է «Ֆոքսնյուզ» հեռուստաընկերությունը, վկայակոչելով Ջորջ Բուշի վարչակազմի աղբյուրներ:

Չի նշվում, թե բեն Լադենի հրահանգն ինչպես է հայտնվել ամերիկացիների ձեռքին: Հաղորդվում է միայն, որ փաստաթղթում չկան քարտեզներ, քաղաքների անուններ կամ շենքերի հասցեներ: Խոսքն ընդհանրապես ԱՄՆ տարածքի մասին է:

«Ֆոքս նյուզի» ցուցադրած տեսաերիզում բեն Լադենն ասում է, որ ինքը Բուշին զգուշացրել էր Իրաքի դեմ չձեռնարկել «անօրեն եւ անվերջանալի պատերազմ»: Բայց «սեւ ոսկու փայլը կուրացրեց» Բուշին, որի սանձազերծած պատերազմը բյուրավոր զոհեր պատճառեց, ծախսվեցին միլիարդավոր գումարներ, իսկ Բուշը «խրվեց Իրաքի ճահճի մեջ, որն սպառնում է նրա ապագային»:

«Բուշը ձեռքերն արյան մեջ թաթախեց միայն հանուն փողի եւ սեփական ընկերություններին կապալներ տալու հնարավորության», ընդգծում է բեն Լադենը, զգուշացնելով, որ «ամեն ազդեցություն ունի հակազդեցություն»:

Բեն Լադենի խոսքերով, Ջորջ Բուշն իր նախագահության տարիներին խաբել է ամերիկացիներին եւ այսօր էլ շարունակում է խաբել: Ուստի «պահպանվում են պատճառներ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների կրկնության համար»:

«Ալ Ղաիդայի» առաջնորդի կարծիքով, ԱՄՆ ներկայիս վարչակազմը նման է արաբական երկրների կաշառասուն վարչակազմերին: Արաբական երկրներում մարդիկ իշխանության գլուխ մնում են տասնյակ տարիներ եւապա ժառանգաբար փոխանցում իշխանությունը: Բեն Լադենի խոսքերով, ճիշտ այդպես էլ Ջորջ Բուշ ավագն իր որդիներին նախ «կարգեց» նահանգապետներ, ապա Ջորջ Բուշ կրտսերը դարձավ նախագահ:

Արաբերենն Ամերիկայում դառնում է «ռազմավարական» լեզու

Իսլամական ծայրահեղականության աճի դեմ պայքարի ուժեղացման շրջանակներում ԱՄՆ իշխանությունները ռազմավարական կարեւորություն են տալիս արաբերենին: «Ուոլլ թիթբյուն» թերթը տեղեկացնում է, որ արաբերենն արագորեն արմատավորվում է ամերիկյան դպրոցական եւ համալսարանական ծրագրերում:

2005 թ. ապրիլին կիրառվելի կրթական նոր ստանդարտ, որը կփորձարկվի Միչիգանի նահանգի Դիրբորն քաղաքում (այնտեղ առավել մեծ է արաբական ծագում ունեցողների թիվը):

Բացի դրանից, Պենտագոնը եւ զինված ուժերն իրենց աշխատանքներում ներգրավում են ավելի ու ավելի մեծ թվով արաբ ներգաղթյալների եւ արաբերենի իմացությունը պարտադիր պայման են դարձրել կառավարության անդամների եւ Մերձավոր Արեւելքում պայմանագրային կարգով ծառայող զինվորականների համար:

Պաշտոնական տվյալների համաձայն, ներկայումս արաբերենն Ամերիկայում առավել տարածված մերձավորարեւելյան լեզուն է: 2001-2004 թթ. ԱՄՆ իշխանությունները 33 տոկոսով ավելացրին միջազգային կրթական ծրագրերի ֆինանսավորումը: Արաբերեն սովորող աշակերտների թիվը 1998-2002 թթ. ավելացել է 92 տոկոսով:

Մեծահարուստ Ուոլտեր Անդերսոնը ձերբակալվել է որպես ԱՄՆ-ի վաստակագույն հարկատու

Վաշինգտոնում ձերբակալվել է մեծահարուստ Ուոլտեր Անդերսոնը, որն ԱՄՆ-ում հայտնի է դարձել հարկատվությունից չարամտորեն խուսափելու գործողություններով: Ամերիկյան հարկային ծառայությունը կասկածում է, թե տարիներ շարունակ Անդերսոնի չվճարած հարկերի գումարը հասնում է 450 մլն դոլարի: ՌԻԱ գործակալությունը տեղեկացնում է, որ դատարանն Անդերսոնին մեղադրանքներ է ներկայացրել ըստ 12 կետերի, ներառյալ խարդախությունը եւ հարկահավաքներին խաբելը:

Իշխանությունները կասկածում են, թե Անդերսոնը հարկերից խուսափելու նպատակով օգտագործել է զանազան հնարքներ, ստեղծել կեղծ ընկերություններ եւ օֆշորային հաշիվներ: «Ֆայնենշլ թայմս» թերթի տվյալներով, 20 տարում նրա չվճարած հարկերը կազմում են 200 մլն դոլար, իսկ տուգանքների ու տոկոսների գումարը հասնում է 250 միլիոնի:

Մեղադրական եզրակացության մեջ նշվում է, որ Վաշինգտոնում Անդերսոնի տանը հայտնաբերվել են կեղծ անձնագիր եւ անձնական տվյալների քողարկմանը վերաբերող ձեռնարկներ:

2000 թ. Անդերսոնն «Էներգիա» կորպորացիային գումար առաջարկեց ռուսական «Միր» ուղեծրակայանը տիեզերական զբոսաշրջության համալիր դարձնելու նպատակով: Այդ նախագծում նա ներդրեց ավելի քան 20 մլն դոլար:

Եթե Անդերսոնի մեղքն ապացուցվի, նա կբանտարկվի 24 տարով: Դատական հաջորդ նիստը Վաշինգտոնում տեղի կունենա մարտի 3-ին:

Պ. Ք.

Բարբառագիտական նոր ուսումնասիրություն

Հայտնի է, որ Վայոց ձորի տարածքն ընդգրկող բնակավայրերի շուրջ 80 տոկոսը խոսում է Խոյ-Սալմաստի, իսկ շուրջ 20-ը՝ հնաբնակների բարբառով: Խոյի բարբառը գիտական գրականության մեջ վաղուց ուսումնասիրված է. հայտնի են Հրաչյա Աճառյանի, Արարատ Ղարիբյանի, Մանվել Ասատրյանի եւ այլ լեզվաբանների մենագրություններն ու հոդվածները: Վայոց ձորի տեղաբնիկ բարբառը, սակայն, առանձին քննության չի ենթարկվել եւ անվանվել է Արարատյան բարբառի մի ճյուղ՝ չնայած Հրաչյա Աճառյանը չի ընդգրկել ո՛չ Արարատյան եւ ո՛չ էլ որեւէ այլ բարբառի տարածման սահմաններում:

Այս ճյուղը շուրջ երկու տասնամյակ մանրամասն ուսումնասիրել է ծնունդով նախիջեւանցի ազգագրագետ, բանահավաք, բարբառագետ Արտակ Վարդանյանը: Ամբողջացնելով Հայաստանի Հանրապետության ներկայիս Վայոց ձորի մարզի, մինչեւ 1988 թվականը նաեւ Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության սահմանակից բնակավայրերից առանձնացող ավելի քան մեկ տասնյակ գյուղերի (Վայոց ձորի Արենի, Աղավնաձոր, Արփի, Գնդեվազ, Գնիշիկ, Խաչիկ, Կեչուտ, Հորս, Ձիվա, Ռինդ, Վերին Ազնաբերդ, Նախիջեւանի Ազնաբերդ եւ Ճահուկ-Շահապունիքի Օծոփ գյուղեր) ավանդական լեզվաճյուղի վերաբերյալ հրատարակած իր գիտական հոդվածներն ու բարբառագիտական նյութերը՝ Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի Հր. Աճառյանի անվան լեզվաբանության ինստիտուտում այս տարի նա պաշտպանել է «Վայոց ձորի խոսվածքների լեզվաաշխարհագրական բնութագիրը» թեմայով թեկնածուական ատենախոսություն, որի արդյունքում վերջերս լույս է տեսել նրա «Վայոց ձորի միջբարբառը» գիրքը:

Մենագրության մեջ մանրամասն քննության են առնված Վայոց ձորի խոսվածքների հնչյունաբանությունը, ձեւաբանությունը, բառագիտությունը, վեր են հանված ինչպես բնակավայրերի լեզվական տարբերությունները, այնպես էլ արտաքին առնչությունները մերձակա բարբառների նկատմամբ: Ակադեմիկոս Գեւորգ Ջահուկյանի բազմահատկանիշ վիճակագրական դասակարգման սկզբունքների կիրառմամբ պարզվել է, որ Վայոց ձորի խոսվածքը միջակա դիրք է գրավում Արարատյան եւ Ջուղայի բարբառների միջեւ, մի փոքր հեռացած է Արցախի բարբառից: Խոսվածքի եւ մերձակա բարբառների միջեւ աշխարհագրական եւ լեզվական մերձավորությունների փաստը հաստատում է խոսվածքի տեղաբնիկ լինելու իրողությունը: Ուսումնասիրության արդյունքները թույլ են տվել եզրակացնել, որ Վայոց ձորի խոսվածքը միջբարբառ է հայ բարբառների արեւելյան խմբակցության Արարատյան (հյուսիսարեւելյան) բարբառախմբի Արարատյան եւ Ջուղայի բարբառների միջեւ, ուստի առաջարկվել է բարբառագիտական գրականության մեջ խոսվածքն այսուհետ անվանել Վայոց ձորի միջբարբառ:

Ըստ ուսումնասիրության՝ մյուս բնակավայրերից ամենամեծ տարբերություններն արձանագրում են Օծոփ եւ Հորս գյուղերը (Հորսը 1918 թ. բնակեցվել է օծոփցիներով)՝ մինչեւ 10,5 միավոր, ապա Աղավնաձորը՝ մինչեւ 8,5 միավոր: Ամենափոքր տարբերությունները միմյանց նկատմամբ արձանագրում են Խաչիկը եւ Գնիշիկը (0 միավոր), իսկ Ազնաբերդի եւ Արենիի միջեւ բարբառային «հեռավորությունը» կազմում է ընդամենը 0,5 միավոր:

Աշխատանքը կատարված է գիտական մեծ բարեխղճությամբ եւ խնամքով, այն հարուստ է նաեւ բառարանագրական, բանահյուսական նյութերով եւ լրացնում է հայերենի բարբառների մասին մինչեւ այժմ լույս տեսած մի քանի տասնյակ մենագրությունների շարքը:

Գիրքը հրատարակել է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչությունը:

ՑՆՈՐԱ ԲԱՌՆԱՍՅԱՆ
բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ

ԱՄՆ

Հայր եւ որդի Էլիբեկյանների ցուցահանդեսը Լոս Անջելեսում

«Նոր օր» շաբաթաթերթը տեղեկացնում է ԹՄՄ Լոս Անջելեսի մասնաճյուղի կազմակերպությամբ Պեշկեթուրյան կենտրոնի սրահում փետրվարի 17-ին, 18-ին եւ 19-ին տեղի ունեցած Ռոբերտ եւ Արեգ Էլիբեկյանների աշխատանքների ցուցահանդեսի մասին: Նախընթաց շրջանում սրահն արդեն մի քանի առիթներ ունեցել է նրանց նկարները ցուցադրելու:

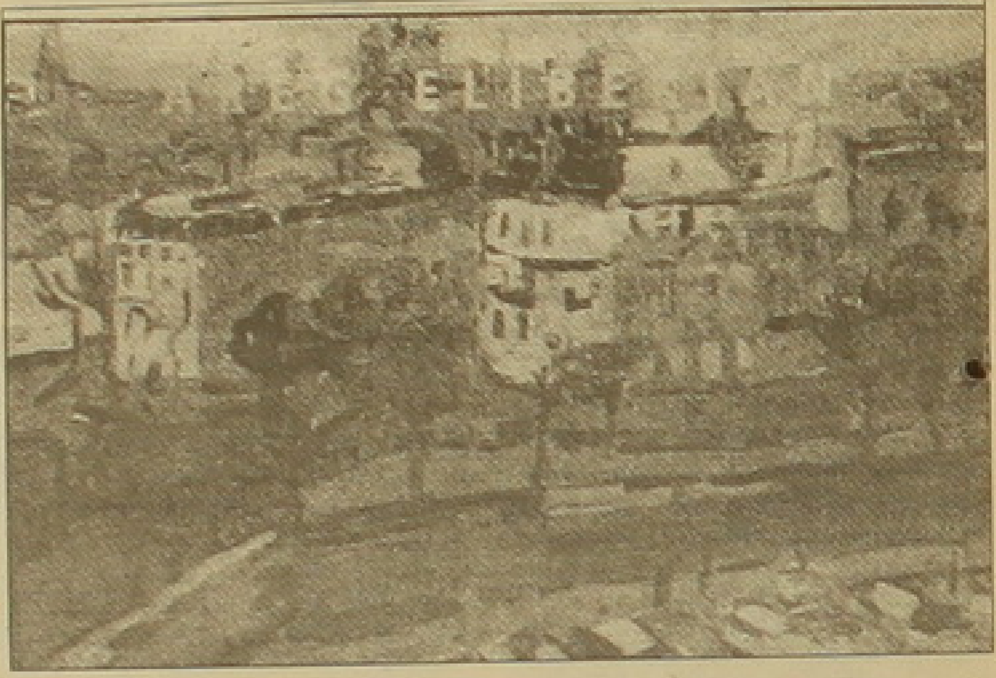

Էլիբեկյան գերդաստանը, սկսած Վաղարշակ Էլիբեկյանի ինքնատիպ արվեստով հայ գեղանկարչությանը թարմություն ու նորություն է ներարկել, իսկ Ռոբերտ Էլիբեկյանի անիրականի ու երազայինի մթնոլորտում ստեղծված նկարեն՝ աշխարհը իր նուրբ զունազգացողությամբ եւ անսահման երեւակայությամբ գեղանկարչական նոր մտածողություն է բերում: «Նոր օր» թերթի նույն համարում տպագրված գրող Աղասի Այվազյանի խոսքում կարդում ենք. «Ռոբերտի ներկայությունն իմ կողքին, մեր ժամանակներում, դժվար ու ծանր տարիներին, նրա արտացոլանքն իր կտավներում ինձ լույս էր տալիս եւ ջերմացնում էր մութ օրերին ու ցուրտ գիշերներին: Ինչո՞ւ ոչ թե հայոց մայրաքաղաքը, այլ Փարիզը պիտի դառնար մարդկային շնորհի, բարեկեցության, լույսի ու առաջադիմության կենտրոն: Ինչո՞ւ ոչ թե մենք, այլ ուրիշ երկրների բնակչությունը պիտի հասներ հարյուր միլիոնի: Ինչո՞ւ ոչ թե Հայաստանում, այլ մենք ենք ցրիվ գալիս տարբեր ճանապարհներով:

Գիտեմ, այս հարցերը դու ես տալիս քո կտավներով, քո գեղագիտությամբ, քո ներշնչանքով, քո սրտի յուրաքանչյուր բաբախումով... Եվ պատասխանը թեւածում է մեր գլխավերեւում՝ պչրաբարո թռչունի նման ու ոչ մի կերպ չի հաջողվում մեզ բռնել նրա պոչից»:

Ռ. Էլիբեկյանի որդին՝ Արեգը, շարունակում է իր ընտանիքի ավանդույթները՝ նորովի ու ինքնատիպ ոճով: Երեւանի գեղարվեստաթատերական ինստիտուտն ավարտելուց հետո նա տեղափոխվել է Մոնրեալ եւ չնայած երիտասարդ տարիքին, հասցրել է ներկայանալ Լիբանանում, Գերմանիայում, Կանադայում, Հայաստանում: 3 տարին մեկ Ֆրանսիայում կազմակերպվում է ավագ եւ կրտսեր Էլիբեկյանների ցուցահանդեսները, տեղեկացնում է «Նոր օրը»:

«Արեգի նկարչության արտահայտչաձեւը տարբերվում է Էլիբեկյանների ոճից: Նրա ուշադրության կենտրոնում քաղաքային կյանքն է, բնանկարը, առօրյան: Արեգ Էլիբեկյանի աշխատանքներում միշտ ներկա է արեւը, բայց կուրացնող չէ: Նկարների գունային ընկալումը լայն է, ներառելով հազվագյուտ պաստելային տոներ, թափանցիկ ջրաներկ կամ ամառային երկնքի կապույտի տակ իշխող կանաչ:

...Նրա նկարներում յուրաքանչյուր վրձնահարված ընկալվում է որպես տուրք երջանկությանը: Դա այն երջանկությունն է, որ նա զգում է ամեն պահ՝ սկսած մանկությունից, հոր՝ Ռոբերտի եւ պապի՝ Վաղարշակ Էլիբեկյանների նկարներից», գրում է ֆրանսիացի Քրիստիան Ջերմանը:

Մ. Բ.

Ալբերտ Հակոբյան «Փորձեք հաղորդակցվել...»

«Ես ստեղծում եմ նկարներ ու հավատում եմ նրանց հավաստիությանը: Ոչինչ չի կարելի ասել նկարչության մասին, չի կարելի նկարելն առանձնացնել կյանքից: Նկարելն ապրելաձեւ է, կեցություն: Ոչ մի տարբերություն չկա նկարելու, թե քնելու, սիրելու, թե ճամփորդելու եւ այլնի միջեւ: Սրան ես հավատում եմ»:

Աբստրակտ ուղղության նկարիչ Ալբերտ Հակոբյանն ապրում եւ ստեղծագործում է Էջմիածնում: Ավարտել է Երեւանի Փանոս Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանը: 1984 թ.-ից դարձել է հանրապետական եւ միջազգային ցուցահանդեսների մշտական մասնակից: Ալբերտի աշխատանքները ցուցադրվել են Ռուսաստանի, Իսրայելի, Ֆրանսիայի, Շվեյցարիայի, Բրազիլիայի տարբեր քաղաքների պատկերասրահներում: 2004 թ. Երեւանի Գեւորգյան պատկերասրահում տեղի ունեցավ նրա անհատական ցուցահանդեսը:

Ալբերտը նկարում է բացարձակ աբստրակտ ոճով, իմպրովիզատոր է, հանպատրաստից ստեղծագործող: «Աշխատանքի ընթացքում ամբողջովին տրվում եմ ենթագիտակցությանը եւ չեմ կարող գուշակել, թե տվյալ պահին ինչ եմ նկարում: Նկարներս ծնվում են տարերայնորեն: Գուցե դա է պատճառը, որ նկարներս չեմ վերնագրում»:

Թեեւ Ալբերտի նկարները ցուցադրվել են աշխարհի տարբեր երկրներում, բայց որքան էլ զարմանալի է, նա չի սիրում մասնակցել մրցույթներին: «Չեմ մասնակցել եւ չեմ էլ պատրաստվում մասնակցել որեւէ մրցույթի: Դա ինձ համար հետաքրքրական չէ: Ինձ ավելի հաճելի է նկարել եւ ներկայացնել հանդիսատեսի դատին»:

- Աբստրակտ նկարչությունը պահանջում է բացառապես զգայական ընկալում, սա էլ իր հերթին՝ բարձր ու նուրբ ճաշակ: Եվ երբ հետաքրքրասերների մի բանակ ինձ տալիս է ավանդական հարց. «Իսկ ի՞նչ էիք ուզում սրանով ասել», պատասխանում եմ. «Փորձեք հաղորդակցվել եւ կզգաք կտավի արժեքը»:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մարտի 5-ից ՀՀ ազգային պատկերասրահի կինոծրագրերի բաժինը Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան աջակցությամբ կազմակերպում է Բիլի Ուայլդերի ֆիլմերի ցուցադրում, որի նպատակն է ներկայացնել Հոլիվուդի ամենակարկառուն ռեժիսորներից մեկի գործերը: Մարտ ամսվա ընթացքում Ազգային պատկերասրահում (9-րդ հարկի դահլիճում) շաբաթ-կիրակի օրերին, ժամը 12.00-14.30-ին կցուցադրվեն Բիլի Ուայլդերի 16 ֆիլմեր:

2003 թ. մարտի 3-ին, ժամը 13.00-ին ՀՀ Ազգային պատկերասրահի 9-րդ հարկի դահլիճում տեղի կունենա մամլո ասուլիս, որից հետո կցուցադրվի Բիլի Ուայլդերի 1950 թ. նկարահանված «Սանսեթ Բուլվար» գեղարվեստական կինոնկարը (տեւողությունը 110 րոպե)՝ անգլերենով: Ֆիլմի անգլերեն տեքստը կգրվի նաեւ տիտրերում: «Սանսեթ Բուլվար» գեղարվեստական կինոնկարը ներկայացվել է «Օսկարի» տարբեր մրցակարգերում, այդ թվում՝ լավագույն դերասանուհի, լավագույն դերասան եւ լավագույն ֆիլմ, հաղթել է լավագույն սցենար եւ ռեժիսորական աշխատանք մրցակարգերում:

Հ. Գ.- Ազգային պատկերասրահը մարտի 9-ից կշարունակի արվեստի մասին պատմող փաստավավերագրական ֆիլմերի ցուցադրումն ամեն չորեքշաբթի, ժամը 13.00-ին:

Կազմակերպվում է նոր ցուցադրություն

1953 թվականին կառավարական որոշմամբ Երեւանի կենտրոնում կառուցվեց Հովհաննես Թումանյանի տուն-թանգարանը, որը դրսից Թիֆլիսի տան կրկնօրինակն էր: Այստեղ տեղափոխվեցին բանաստեղծի անձնական իրերը, հսկայական գրադարանը, իսկ Թիֆլիսի բնակարանում ներկայումս գործում է մանկական գրադարան: Այսօր արդեն թանգարանն ունի շուրջ 18.000 ցուցանմուշ, որը շարունակ համալրվում է: Թանգարանի գլխավոր ֆոնդապահ Մարինա Բաղդասարյանը նշում է, որ վերջին ամիսներին թանգարանը մի շարք համալրումներ է ունեցել գրքերի եւ բանաստեղծի կնոջ դիմանկարը պատկերող կտավի տեսքով: Տուն-թանգարանի վերանորոգումից հետո աշխատակիցները զբաղված են մշտական ցուցադրության կազմակերպմամբ, որի համար անհրաժեշտ է մի քանի միլիոն դրամ: «Վահանակներն արդեն պատվիրված են, մի շարք աշխատանքներ՝ արդեն կատարված: Հուսով ենք, որ մինչեւ այս տարվա վերջ այցելուները հնարավորություն կունենան ծանոթանալու ֆոնդերում պահվող նմուշներին», ասում է Մարինա Բաղդասարյանը: Իսկ մինչ այդ այցելուները հնարավորություն ունեն ծանոթանալու բանաստեղծի անձնական իրերի հետ: Էքսկուրսավար Թամար Արամյանի հավաստմամբ, թանգարանն այցելուների պակաս չունի եւ տարեցտարի նկատվում է ոչ միայն այցելությունների աճ, այլեւ հետաքրքրություն Թումանյանի ստեղծագործությունների նկատմամբ: «Մեծ թիվ են կազմում դպրոցականները: Հասկանալի է, որ նրանք շարունակ հարցեր են տալիս, հետաքրքրվում Թումանյանի կյանքով», ասում է Թամար Արամյանը: Տուն-թանգարանը նաեւ հրատարակել է մի շարք գրականություն բանաստեղծի ժառանգության մասին, իսկ թումանյանագետներին ընձեռված են բոլոր հնարավորությունները ուսումնասիրության համար: «Թումանյանի մասին մեծ գրականություն գոյություն ունի: Թվում է, թե նրա ստեղծագործություններն ամբողջովին ուսումնասիրված են, սակայն Թումանյանին անհնար է լիովին ուսումնասիրել, ասում է տուն-թանգարանի տնօրեն Վերժինե Մովսիսյանը, այդ իմաստով նա անսպառ է»:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

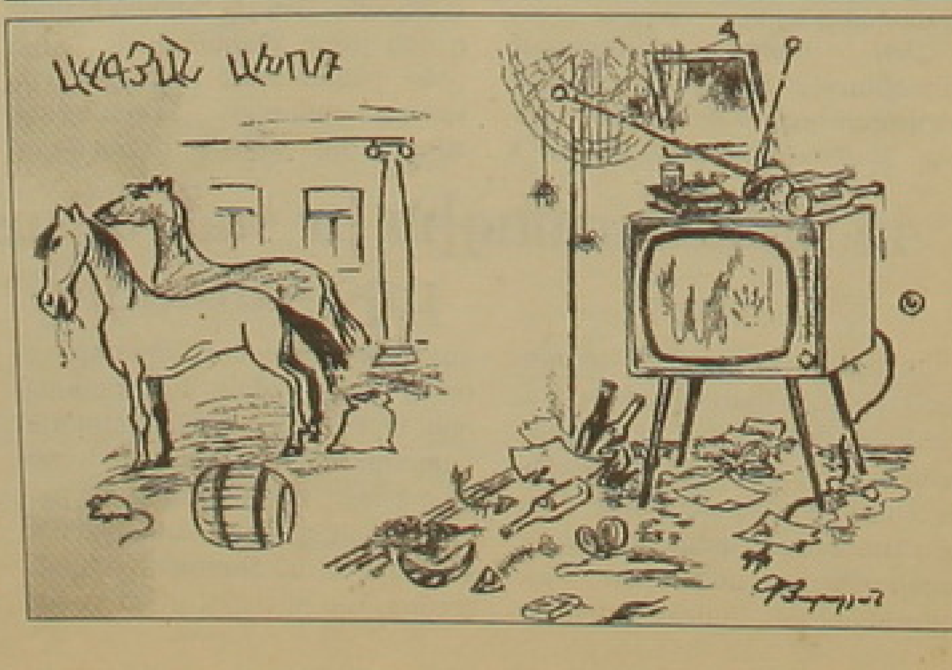

Աբրամովիչն ու Մոուրինյուն առաջին մրցանակը շահեցին

«Լիվերպուլ»-«Չելսի»՝ 2-3 (1-0) Ռիսե (1), Նունյես (113), Ջերարդ (80՝ ինքնագոլ), Դրոգբա (108), Կեժման (111):

Կարդիֆի «Միլենիում» մարզադաշտում խաղարկվեց այս մրցաշրջանում անգլիական ֆուտբոլի անդրանիկ մրցանակը: Անգլիայի լիգայի գավաթը վիճարկեցին «Չելսին» ու «Լիվերպուլը»: Եզրափակիչ հանդիպմանը թիմերը ներկայացել էին գրեթե օպտիմալ կազմերով: «Լիվերպուլում» ոտնակոխվածքից հետո խաղադաշտ էր վերադարձել Սթիվեն Ջերարդը, իսկ հարձակման երկյակն առաջին անգամ կազմել էին Ֆեռնանդո Մորիենտեսն ու Գարի Կյուելը: «Չելսիի» մեկնարկային կազմում ընդգրկվել էր Իժի Յարոշիկը: Դա միակ փոփոխությունն էր թիմի կազմում:

Հանդիպումը սկսվեց բավական անսպասելի: Արդեն 43-րդ վայրկյանին լիվերպուլցի Ռիսեն Մորիենտեսից փոխանցում ստանալով, գրավեց Պետր Չեխի դարպասը: «Չելսիի» ֆուտբոլիստներին բավական ժամանակ պահանջվեց ուշքի գալու համար: Բայց «Լիվերպուլը» հիմնովին էր պաշտպանվում ու առաջին խաղակեսում դարպասը պահեց անառիկ: Ընդմիջումից հետո Յարոշիկի փոխարեն խաղադաշտ մտավ Գուդյոնսենը: Եժի Դուդեկի դարպասի պաշարումը նոր ուժով սկսվեց: Լեհ դարպասապահը մի քանի անգամ ստիպված էր ցուցադրել վարպետությունը՝ հետ մղելով Գուդյոնսենի եւ Գալասի վտանգավոր հարվածները: Պետր Չեխին էլ հարկ եղավ հետ մղել Դիտմար Համանի հարվածը: Հարձակումն ուժեղացնելու նպատակով Մոուրինյուն Գալասին փոխարինեց Մաթեյա Կեժմանով: Այդ քայլն իրեն արդարացրեց: Ֆեռեյրայի տուգանային հարվածից հետո գնդակը դիպավ «Լիվերպուլի» խաղացող Սթիվեն Ջերարդի գլխին եւ հայտնվեց դարպասում: Ջերարդի ինքնագոլից հետո Ժոզե Մոուրինյուն «Լիվերպուլի» երկրպագուներին վիրավորական ժեստով դիմեց, ինչը նկատելով, մրցավար Սթիվ Բեննետը մարզչին հեռացրեց պահեստայինների նստարանից:

Հաղթողին որոշելու համար հարկ եղավ լրացուցիչ ժամանակ անցկացնել: Եթե առաջին 15 րոպեներին «Լիվերպուլը» հաջողությամբ էր պաշտպանվում, ապա վերջին 15 րոպեներին «Չելսին» 2 անգամ հասավ հաջողության:

Այսպիսով, Ժոզե Մոուրինյուն «Չելսիում» իր առաջին տիտղոսը նվաճեց: Ռոման Աբրամովիչի օրոք էլ դա լոնդոնյան ակումբի առաջին մրցանակն է: Ինչպես հայտնի է, ակումբի առջեւ խնդիր էր դրվել հաղթող ճանաչվել մրցաշրջանի չորս կարեւորագույն մրցաշարերում: Անգլիայի գավաթի խաղարկությունից «Չելսին» արդեն դուրս է մնացել, իսկ ախոյանների լիգայի մրցաշարում եւ երկրի առաջնությունում թիմը հաջողությամբ է հանդես գալիս:

Իրարանցում Կիեւի «Դինամոյի» բաժնետոմսերի շուրջ

Ուկրաինական ֆուտբոլում ասպիճանաբար բորբոքվում են կրքերը դատարանի կողմից Կիեւի «Դինամոյի» բաժնետոմսերի վրա կալանք դնելու որոշման շուրջ: Նման հայցով Պեչորայի շրջանի դատարան էր դիմել «Դինամո» ՓԲԸ բաժնետերերից մեկը՝ «Պասիֆիկ Ինտերնեշընըլ Սպորտ Կլաբ Լիմիթեդ» միջազգային ընկերությունը, որին են պատկանում ակումբի բաժնետոմսերի 0,1 տոկոսը: Դատարանը որոշել է, որ այլ կազմակերպություններին բաժնետոմսերի վաճառքն իրականացվել է առանց այդ ընկերությանը տեղյակ պահելու, օրենսդրության խախտումներով, ուստի բաժնետոմսերի 98,71 տոկոսի վրա կալանք է դրել, մինչեւ քննվեն գործի հանգամանքները:

«Դինամոյի» նախագահ Իգոր Սուրկիսը տեղեկացրել է, որ դատարանը պահանջել է վերջին չորս տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները, բաժնետերերի ժողովների արձանագրությունները: Ուկրաինայի էկոնոմիկայի նախարար Սերգեյ Տերյոխինը գտնում է, որ Կիեւի «Դինամոյում» իրոք տեղի են ունեցել ֆինանսական խախտումներ, բաժնետերերից թաքցվել են ֆուտբոլիստների տրանսֆերներից ստացված գումարները: Ուստի նա առաջարկել է հետաքննել «Դինամո» ՓԲԸ ֆինանսական գործունեությունը եւ պարզել, թե մասնավորեցման ժամանակ արդյոք ամեն ինչ օրինական կարգո՞վ է կատարվել:

«Դինամո» ՓԲԸ հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ, Ուկրաինայի առաջին նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը տեղեկացրել է, որ ստեղծված իրավիճակը մտահոգել է նաեւ երկրի ներկայիս նախագահ Վիկտոր Յուշչենկոյին, որն առաջարկել է առանց ավելորդ լարվածության եւ կողմերին մեղադրելու ծանոթանալ ակումբի ինֆրաստրուկտուրային ու ֆինանսական գործունեությանը: Կրավչուկը նաեւ տեղեկացրել է, որ այս գործում խառնված է ռուսաստանցի գործարար Կոնստանտին Գրիգորիշինը: Վերջինս Կիեւի «Դինամոյի» բաժնետեր էր եւ գտնում է, որ իրեն խաբել են, ուստի ցանկանում է վերականգնել իր իրավունքները: Գրիգորիշինը հայտարարել էր, որ ամեն ինչ կանի ակումբի սեփականատեր դառնալու համար: Նրա այս հայտարարությանն ի պատասխան, Ուկրաինայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ, Ուկրաինայի ժողովրդական պատգամավոր Գրիգորի Սուրկիսը, որը «Դինամոյի» նախագահ Իգոր Սուրկիսի եղբայրն է, նշել է, որ նույն եղանակով վերջինս ցանկանում էր տիրանալ երկու ձեռնարկությունների: Սուրկիսը նաեւ նշել է, որ ծագած հետաքրքրասիրություններով հետաքրքրվում են արդեն ՈՒԵՖԱ-ում եւ ՖԻՖԱ-ում, եւ այն անձինք, ովքեր շահագրգռված են «Դինամոյի» բաժնետոմսերի կալանքով, սպառնացնում են ազգային խորհրդանիշ հանդիսացող ակումբը: Սուրկիսը հերքել է Գրիգորիշինին պատանելու մասին իր հասցեին հնչած մեղադրանքը եւ հայտարարել, որ վերջինս իրեն անհրաժեշտ է որպես վկա այն հանցագործությունների, որ կատարել է: Ակումբի շուրջ ստեղծված այս խառնաշփոթն, իհարկե, չէր կարող չանհանգստացնել թիմի երկրպագուներին: Թիմի երկրպագուների ակումբը պատրաստվում է բողոքի ցույց կազմակերպել 25-30 հազար ֆուտբոլասերների մասնակցությամբ ի պաշտպանություն ակումբի ղեկավարության: Իսկ «Դինամոյի» նախագահ Իգոր Սուրկիսը տեղեկացրել է, որ ուկրաինական մի քանի ակումբների նախագահներ պատրաստ են ի պաշտպանություն Կիեւի «Դինամոյի» բոյկոտել առաջնության 2-րդ շրջանը: Սակայն նա հույս ունի, որ գործը դրան չի հասնի:

«Դինամո» ՓԲԸ բաժնետերերը ներկայումս քննարկում են ընկերությունը բաց բաժնետիրականի վերածելու հարցը: Այդ դեպքում «Դինամոյի» բաժնետեր կարող են դառնալ «Միլանի» հարձակվող Անդրեյ Շեւչենկոն, ինչպես նաեւ թիմի երկրպագուները: Ներկա պահին ակումբի բաժնետեր է նաեւ թիմի գլխավոր մարզիչ Յոժեֆ Սաբոն:

Ֆուտբոլիստի հորն արգելվել է մարզադաշտ հաճախել

«Լիվերպուլի» առաջատար ֆուտբոլիստներից մեկի՝ Ջեյմ Կարագերի բախտը չբերեց: Առնվազն մինչեւ այս մրցաշրջանի ավարտը նա զրկված կլինի իր հոր այս մրցաշրջանի ավարտը նա զրկված կլինի իր հոր աջակցությունից: 50-ամյա Գարի Կարագերին արգելվել է հաճախել Անգլիայի մարզադաշտեր: Պատճառը նրա վարքագիծն է: Բիրմինգհեմում կայացած Անգլիայի եւ Հոլանդիայի հավաքականների ընկերական մրցախաղին նա ներկայացել էր հարբած, որի հետեւանքով ոստիկանները նրան մարզադաշտից դուրս էին հրավիրել: Սակայն մի քանի րոպե անց Գարի Կարագերը կրկին փորձել էր տեղ զբաղեցնել պատվավոր հյուրերի համար նախատեսված օթյակում: Ոստիկանները ստիպված էին ձերբակալել նրան: Որոշ ժամանակ անց նրան դատարան հրավիրեցին եւ վճիռ կայացրին՝ արգելել Գարի Կարագերին ներկա գտնվելու ֆուտբոլային հանդիպումներին Անգլիայի մարզադաշտերում:

Նոր փոփոխություններ խաղի կանոններում

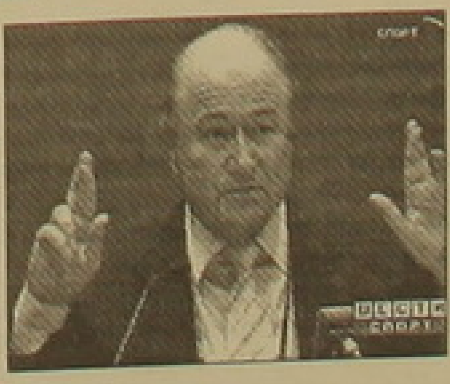

Փետրվարի 26-ին Կարդիֆում կայացած նիստում որոշում է ընդունվել վերացնել «պասիվ խաղից դուրս» վիճակի կանոնը: Ըստ ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերի, դա կնպաստի հարձակողական ֆուտբոլի զարգացմանը, նաեւ կհեշտացնի մրցավարների գործը: Փոփոխություն է մտցվել նաեւ գնդամրցավարների գործը: Փոփոխություն է մտցվել նաեւ գնդակը եզրային գծից նետման կարգի մեջ: Այդ ժամանակ մրցակցի բոլոր խաղացողները պետք է գտնվեն գնդակը նետողից առնվազն երկու մետր հեռավորության վրա: Այս փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնեն այս տարվա հուլիսի 1-ից: Նիստում Ուելսի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի կողմից առաջարկ էր մտցվել «խաղից դուրս» վիճակ արձանագրել միայն այն դեպքում, երբ ֆուտբոլիստը գտնվում է մրցակցի տուգանային հրապարակում: Այդ առաջարկը մերժվել է:

Վահանյանի հերթական ոչ-ոքին

Պոյկովսկում ընթացող շախմատի մրցաշարում կայացավ 3-րդ տուրը: Իր կազմով մրցաշարը ՖԻԴԵ-ի 18-րդ կարգին է դասվում: Մասնակիցներից չորսը՝ Պյոտր Սվիդլերը (2735) Էթյեն Բակրոն (2715), Ալեքսանդր Գրիշչուկը (2710) եւ Ալեքսեյ Դրեեւը (2704) 2700-ից բարձր վարկանիշ ունեն: Իր վարկանիշով (2670) Ռաֆայել Վահանյանը մասնակիցների թվում 6-րդն է՝ զիջելով նաեւ Վիորել Բոլոգանին (2683):

Մասնագետների համընդհանուր կարծիքով 3-րդ տուրի ամենահետաքրքրական պարտիան Դրեեւի եւ Վահանյանի մրցավեճն էր: Թեեւ սպիտակներով խաղացող Դրեեւը որոշ առավելություն էր ստացել, սակայն Վահանյանը ճշգրիտ քայլերի շնորհիվ կարողացավ պարտիան ավարտել ոչ-ոքի: Խաղաղ ելք ունեցան նաեւ Օնիշչուկ-Բոլոգան, Բակրո-Դոմինգես, Սվիդլեր-Գրիշչուկ պարտիաները: Միակ հաղթանակը տոնեց Ռուբլյովսկին՝ պարտության մատնելով Սադվակասովին:

3 տուրից հետո 2-ական միավորով առաջատարներն են Բակրոն ու Բոլոգանը: Վահանյանը, Դրեեւը, Սվիդլերը, Ռուբլյովսկին, Օնիշչուկը, Գրիշչուկն ու Դոմինգեսը ունեն 1,5-ական միավոր: Կես միավորով աղյուսակը եզրափակում է Սադվակասովը:

Կասպարովն ամրապնդեց առաջատարի դիրքը

Լինարեսի շախմատային մրցաշարի 6-րդ տուրում ուշադրության կենտրոնում Գարի Կասպարովի եւ Վիշվանաթան Անանդի մրցախաղն էր: Հաղթողի գլխավոր հավակնորդները բավական գեղեցիկ պարտիա խաղարկեցին: Սպիտակներով խաղացող Անանդը առավելություն ուներ, սակայն չկարողացավ այն իրացնել: Կասպարովին հաջողվեց հավերժական շախի միջոցով հասնել ոչ-ոքի արդյունքի: Մրցակիցները 45-րդ քայլին հաշտություն կնքեցին: Այսպիսով, Կասպարովը պահպանեց առաջատարի դիրքը՝ 5 հնարավորից վաստակելով 3,5 միավոր: Անանդը, Թոփալովը եւ Կասիմջանովն իրենց օգտին գրանցել են 3-ական միավոր, ընդ որում վերջինս անցկացրել է 6 հանդիպում:

Թոփալովը սպիտակ խաղաքարերով պարտության մատնեց Ֆրանսիսկո Վալեխոյին, իսկ Կասիմջանովը ոչ-ոքի խաղաց Պետեր Լեկոյի հետ: Հետաքրքրական է, որ երկու շախմատիստներն էլ առայժմ բոլոր պարտիաներն էլ ավարտել են ոչ-ոքի արդյունքով: Պետեր Լեկոն 5 հնարավորից ունի 2,5 միավոր: Ադամսի հաշվին գրանցված է 2 միավոր: Մրցաշարային աղյուսակը 1 միավորով եզրափակում է իսպանացի Վալեխոն:

Հալիլհոջիչը պաշտոնանկ արվեց

Առաջնության 25-րդ տուրում «Լանսից» կրած պարտությունից 2 օր անց ՊՍԺ-ի նախագահ Ֆրանսիս Գրայլը պաշտոնանկ արեց թիմի գլխավոր մարզիչ Վահիդ Հալիլհոջիչին: Բոսնիացի մասնագետի գլխավորությամբ փարիզյան ակումբն անհաջող էր խաղում առաջնությունում: Այս տարի թիմը դեռեւս հաղթանակ չէր տոնել: Վերջին 6 հանդիպումներում ՊՍԺ-ն ընդամենը 2 գոլ է խփել, այն էլ հետնապահ «Իստրի» դարպասը:

Հալիլհոջիչին փոխարինեց 40-ամյա Լորան Ֆուռնյեն, որը ժամանակին հանդես է եկել «Մարսելում» եւ ՊՍԺ-ում: Դա որոշ չափով անսպասելի էր թիմի երկրպագուների համար՝ հաշվի առնելով Ֆուռնյեի մարզչական համեստ փորձը: 1998 թ. հոկտեմբերից մինչեւ 1999 ապրիլը նա գլխավորել է «Բաստիան» եւ հեռացվել թիմից ֆուտբոլիստների հետ կոպիտ վերաբերմունքի եւ համեստ արդյունքների համար: Եթե Ֆուռնյեն փորձ չունի, ապա ակումբի մարզական տնօրենի պաշտոնում նշանակված ժերար Ույեին ներկայացնելու հարկ չկա: Ֆրանսիայի հավաքականի եւ «Լիվերպուլի» նախկին գլխավոր մարզիչը պատրաստակամություն է հայտնել օգնելու իր երիտասարդ գործընկերոջը: Նա պատասխանատու է լինելու ակումբի կադրային քաղաքականության համար:

Հալիլհոջիչը ՊՍԺ էր հրավիրվել 2003 թ. ամռանը «Լիլից», որտեղ բոսնիացի մարզիչն իրեն հիանալի էր դրսեւորել: Կարճ ժամանակում նրան հաջողվել էր ֆրանսիական 2-րդ դիվիզիոնից թիմին հասցնել չեմպիոնների լիգայի մասնակիցների շարքը: Նույնպիսի հաջողություն նրանից սպասում էին նաեւ փարիզյան ակումբի երկրպագուները, որի կազմում Հալիլհոջիչը հանդես էր եկել 80-ական թվականներին, երբ դեռ Հարավսլավիայի ազգային հավաքականի խաղացող էր: Առաջին իսկ տարում նրան հաջողվեց նվաճել Ֆրանսիայի գավաթը եւ չեմպիոնների լիգայի ուղեգիր ստացավ: Սակայն այս մրցաշրջանում թիմի գործերը լավ չընթացան, որի արդյունքում ի վերջո Հալիլհոջիչը ստիպված էր հեռանալ ՊՍԺ-ից:

Թափառական սիրահարի երազանքն իրականացավ

Ինչպես տեղեկացրել էինք, 40-ամյա թափառական Ուիլյամ Լեպեսկան բավական անհանգստություն էր պատճառել եւ նույնիսկ վախեցրել էր Աննա Կուռնիկովային: Ցանկանալով անպայման հանդիպել իր կուռքին, Լեպեսկան մի փոքր ափով լողալով էր հասցեն եւ մերկ վիճակում հայտնվել Կուռնիկովայի հարեւանի տարածքում: Անակնկալի եկած հարեւաններն անմիջապես դիմել էին ոստիկանությանը, եւ Լեպեսկան ձերբակալվել էր:

Օրերս կայացել է Լեպեսկայի դատը, որի ընթացքում վերջապես նա հնարավորություն ունեցավ հանդիպելու Աննա Կուռնիկովային: Ավելին՝ դատավորները նույնիսկ նրան թույլատրեցին մեկ հարց ուղղել Կուռնիկովային: Եվ նա հարցրել էր, թե արդյոք թենիսիստուհին ամերիկացիների դեմ որեւէ նախապաշարմունք ունի՞: Աննան պատասխանել է, որ բացարձակ ոչինչ չունի եւ սիրում է այդ երկիրը: Պետք է ենթադրել, որ այդ խոսակցությունից հետո Լեպեսկային այնքան էլ չէր հետաքրքրում դատարանի վճիռը: Որպես պատիժ Լեպեսկային արգելվել է մոտենալ Կուռնիկովային 1000 ֆուտ (304,8 մ) հեռավորությունից: Բացի այդ, նրան արգելվել է Կուռնիկովային էլեկտրոնային փոստով նամակ ուղարկել:

Հետաքրքրական է, որ 10 տարի առաջ Լեպեսկային արդեն նմանատիպ մեղադրանք հարուցվել էր: Այն ժամանակ նա հետապնդել էր Spice Girls խմբի երգչուհի Մել Բիին: Ինչպես հայտնի է, այդ խմբում էր հանդես գալիս նաեւ Դեյվիդ Բեքհեմի կինը՝ Վիկտորիա Ադամսը:

Էջը պատրաստեց ԱՐՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Եղանակի տեսության մասին հաղորդագրությունները պետք է հասկանալի դարձնել

Եղանակի տեսության մասին հաղորդագրությունները վերջին տարիների կլիմայական անակնկալների հետ կապված առանձնակի նշանակություն են ստացել: Դրանք հավասարապես հետաքրքրում են և հողի մշակին, և ավիատորներին, և առանց ջեռուցման ձմեռ անցկացնող քաղաքաբնակին, և առողջական պրոբլեմներ ունեցողներին: Այս իմաստով դրանք ճշգրիտ դարձնելը առանձին խնդիր է դարձել: Ջերմաստիճանից բացի ամեն օր մենք լսում ենք նաև հարակից տեղեկություն ուլտրամանուշակագույն ճառագայթման, գեոմագնիսական դաշտի, ռադիոակտիվ ճառագայթման մակարդակի մասին: Տեղեկատվություն, որ մասնագետից զատ քչերին է հասանելի: Մասնավորապես հաղորդվում է, որ, ասենք, ուլտրամանուշակագույն ճառագայթման մակարդակը հավասար է, օրինակ, 17 միլիռենտգենի: Տարիներ շարունակ ստացողին հասցեագրված այս կարգի տեղեկատվությունը անհասկանալի է նրան:

Այս իրողությունն ընդունում է նաև բնապահպանության նախարարի խորհրդական Գենադի Կոջոյանը, որ 30 տարի ղեկավարել է հիդրոօդերևութաբանական կենտրոնը. «Գուցե թե այս կարգի տեղեկությունները պետք է տվեին ընդհանուր ձևակերպումներով՝ ասենք, նշելի միայն, որ տվյալ իրողությունը նորմայի սահմաններում է, դրանից բարձր կամ ցածր»:

Ուլտրամանուշակագույն ճառագայթումները, սեզոնից և բարձրություններից կախված, տարբեր են: Ըստ աշխարհագրական գոտիների, նույնիսկ 500 մ-ից ավելի մակարդակներում այս ճառագայթների քանակը մեծանում է: Առանց դրանց կենդանի օրգանիզմների գոյությունն ընդհանրապես բացառվում է: Եթե դրանց քանակը քիչ է, ապա բույսերի աճն ու զարգացումը հատկապես վեգետացիոն շրջանում դանդաղ ու թույլ է ընթանում:

Բայց եթե դրանք նորմայից բարձր են, ապա, ըստ մասնագետների, մեծանում է մաշկի վրա բացասական ներգործության հավանականությունը: Դրանք խթանում են մաշկի խաղցկեղը:

Հայաստանում, բարեբախտաբար, ուլտրամանուշակագույն ճառագայթումը սովորաբար նորմայի սահմաններում է: Կտրուկ փոփոխություններ արձանագրվում են բևեռներին մոտ հյուսիսային երկրներում: Հիմնականում օզոնային շերտն է կարգավորում ուլտրամանուշակագույն ճառագայթների բավարար քանակը: Եվ այս ճառագայթման հետ կապված պրոբլեմներ լինում են այն երկրներում, ուր կլիմայական փոփոխությունների ու արտանետումների քանակի մեծացման հետ անընդմեջ արձանագրվում է օզոնային շերտի մեծացում:

Շարքային քաղաքացուն անհասանելի մյուս տեղեկատվությունը կապվում է գեոմագնիսական դաշտի հետ: Բոլոր մոլորակները, այդ թվում և մեր երկրագունդն ու արեգակն ունեն իրենց գեոմագնիսական դաշտը և նրանց միջև կա ակտիվ փոխազդեցություն: Արեգակի վրա պայթյունների դեպքում առաջացած հսկայական էներգիան փոխում է իրավիճակը՝ բորբոքելով այն ու ազդելով նաև երկրի մագնիսական դաշտի վրա: Առաջացած իոնոսֆերան մարդկությունն օգտագործում է իբրև ռադիոալիքների փոխանակման միջոց: Գեոմագնիսական դաշտի փոփոխությունների դեպքում աղավաղվում ու խառնվում են այդ փոխանցումների ուղին ու ընթացքը:

Գեոմագնիսական դաշտի փոփոխություններն ազդում են նաև մարդու, հատկապես սրտանոթային պրոբլեմներ ունեցողների առողջության վրա: Որոշակի հաճախականությամբ աշխատող մարդու սիրտը և յուրահատուկ մագնիսական դաշտ է, որը պիտի ներդաշնակ լինի դրսի գեոմագնիսական դաշտի հետ: Երբ այդ դաշնությունը խախտվում է, մարդն իրեն վատ է զգում:

Ինչ վերաբերում է ռադիոակտիվ ճառագայթման մակարդակին, այս մասին տեղեկատվություն տրվում է պարզապես հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ մենք ատոմակայան ունենք: Առաջներում նույնիսկ աերոզոլների հետազոտություն էր կատարվում, այսօրվա ուսումնասիրություններն այդ ծավալի չեն, բայց մոնիտորինգային տվյալներ ունենալու համար մշտապես իրականացվում են: Ռադիոակտիվ ճառագայթման մակարդակը, ըստ Գենադի Կոջոյանի, ատոմակայանի գոյությունից ի վեր 16-23 միկրոռենտգենի սահմաններից չի անցել, իսկ այդ տատանումը նորմա է համարվում:

Եղանակի տեսության հաղորդագրությունների հանդեպ առավել ուշադիր դարձած ռադիոլսողը կամ հեռուստադիտողն արձանագրել է մեկ այլ անհասկանալի իրողություն: Շատ հաճախ տարբեր ալիքներով հաղորդվում է տարբեր տեղեկություն նույն օրվա կամ շաբաթվա վերաբերյալ:

Հիդրոօդերևութաբանական կանխատեսումների արդարացման աստիճանը 85 տոկոս է, 100-ից 85-ի դեպքում դրանք ճիշտ են: Ավելի բարձր հավանականությամբ կանխատեսումը կախված է մասնագիտական ճիշտ վերլուծությունից:

Որտեղի՞ց օգտվի «Հայպետհիդրոմետի» տվյալներից, այս կամ այն հեռուստա կամ ռադիո ընկերությունը նրա հետ պայմանագրային հարաբերությունների մեջ պիտի մտնի, որ ենթադրում է նաև որոշակի գումարների վճարում:

Դրամ ու միջոցներ տնտեսելով՝ վերջիններս նախընտրում են հաղորդել ինտերնետից հայթայթած տվյալները, որոնք տրամադրում են եղանակի տեսության 3 համաշխարհային ու 50 տարածաշրջանային կենտրոնները: Նրանք, բնականաբար, հաղորդում են նաև Հայաստանի կամ կոնկրետ Երևանի մասին տեղեկություններ: Սակայն շատ հաճախ նրանց հաղորդած տեղեկությունը նույնիսկ 10-12 աստիճանով տարբերվում է «Հայհիդրոմետի» տվյալներից:

Այդ տվյալներից օգտվում է նաև «Հայհիդրոմետը», սակայն դրանք ներկայացնում է սեփական ինֆորմացիայի հետ զուգադրումից ու վերլուծություններից հետո, որը, բնականաբար, լրատվամիջոցները չեն կարող անել:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Դրամավարկային տեղեկատու

Փետրվարի 18-24-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետևյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան աճել է 3 մլրդ 397 մլն դրամով և փետրվարի 24-ին կազմել 120 մլրդ 130 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) աճել են 1 մլրդ 993 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվները՝ 1 մլրդ 404 մլն դրամով:

Փետրվարի 11-18-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածը նվազել է 190 մլն դրամով և փետրվարի 18-ին կազմել 267 մլրդ 324 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել է 781 մլն դրամով, կազմելով 82 մլրդ 491 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդներն աճել են 2 մլրդ 87 մլն դրամով և կազմել 35 մլրդ 209 մլն դրամ: Դրամով ժամկետային ավանդները աճել են 508 մլն դրամով և կազմել 11 մլրդ 603 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդները նվազել են 2 մլրդ 4 մլն դրամով և կազմել 138 մլրդ 21 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 70 մլրդ 640 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել են 4 մլրդ 251 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 67 մլրդ 381 մլն դրամ (աճը՝ 2 մլրդ 247 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Փետրվարի 18-24-ն ընկած ժամանակահատվածում թողարկվել են 1 մլրդ 200 մլն դրամի 24-ամսյա ՊՊ՝ 4,5536 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ և մարվել 600 մլն դրամի 52-շաբաթյա ՊՊ՝ 6,0346 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ը ներգրավել է 2 մլրդ 850 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 1,75 տոկոս տոկոսադրույքով և մարել 5 մլրդ 170 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 1,75 տոկոս տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

Փետրվարի 18-24-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ փոխարժեքն արժեւորվել է 0,36 տոկոսով՝ 473,45 դրամից հասնելով 471,76 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 47,751 հազ. ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 471,69 դրամ:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 2.03.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	470.70	466.00	475.40
EUR	1	ԵՎՐՈ	622.08	618.30	625.80
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	16.99	16.00	18.00

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի և ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն և N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է **ՀՀ Արագածոտնի մարզի Ծաղկաշեն համայնքի** խմելու ջրամատակարարման նպատակով «Աղբյուրներ» կոչվող ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 1,95 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. մարտի 11-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Microsoft CERTIFIED Partner

Microsoft CERTIFIED Technical Education Center

VUE

@rminco Global Telecommunications

VUE տեստային կենտրոնը առաջարկում է հանձնել Microsoft, CIW, Cisco Systems և այլ ֆիրմաների տրամադրած քննություններ և ստանալ համապատասխան վկայական:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել

Փ. Բյուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ

Ժամը 10.00-17.30

Հեռախոս 582-760

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Գազի արտահոսքից թունավորում

Արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական կենտրոնի օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկացանք, որ փետրվարի 28-ին, ժամը 16:20-ին Վանաձոր քաղաքի շտապօգնությունից ահազանգ է ստացվել, որ Վանաձոր քաղաքի 27 տան բնակիչ, 1983 թ. ծնված Գասպար Իգմիրյանը լոգարանում գազի արտահոսքից թունավորվել և տեղափոխվել է թիվ 2 հիվանդանոց: Ըստ բուժող բժիշկների, նրա վիճակը բավարար է:

Գազի բալոնը պայթել է բնակարանում

Փետրվարի 28-ին, ժամը 19:05-ին, Զարենցավան քաղաքի 2-րդ թաղամասի 8-րդ շենքի թիվ 11 բնակարանում տեղի է ունեցել 3 կգ գազի բալոնի պայթյուն (առանց հրդեհի), որի հետեւանքով 1-ին եւ 2-րդ աստիճանի թեթեւ այրվածքներով հիվանդանոց են տեղափոխվել նշված հասցեի բնակիչներ Լենա Նիկողոսյանը, Վլադիկ Ավետիսյանը եւ նրանց թոռը՝ Վլադիկ Ավետիսյանը:

Խուլիգանության համար երկու եղբայրները բերման ենթարկվեցին

ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչության օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկացանք, որ փետրվարի 28-ին ոստիկանության Արարատի բաժնի աշխատակիցները խուլիգանություն կատարելու կասկածանքով բերման են ենթարկել եղբայրներ՝ 1977 թ. ծնված Արամ եւ 1976 թ. ծնված Արա Բ.-երին: Եղբայրները նույն օրը Արեգա Յուրիին պատկանող խանութում վեճի են բռնվել վերջինիս հետ՝ խանգարելով խանութի աշխատանքը, դիտավորությամբ փչացրել են կշեռքը, կոտրել պատուհանի ապակիներն ու վանդակաճաղերը: Կատարվում է նախաքննություն:

Թմրանյութ

Փետրվարի 28-ին ոստիկանության Շենգավիթի բաժնի աշխատակիցները թմրանյութ պահելու եւ օգտագործելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1967 թ. ծնված, նախկինում դատված Նաիրի Հ.-ին: Զննությամբ վերջինիս մոտից հայտնաբերվել եւ առգրավվել է մարիխուանա տեսակի թմրանյութի զանգված, կատարվում է հետաքննություն:

Փետրվարի 28-ին հանրապետությունում ձերբակալվել է ՀՀ ծր. օր.-ի տարբեր հոդվածների հատկանիշներով հետախուզվող 4 անձ:

Նույն օրն արձանագրվել է երկու ճանապարհատրանսպորտային պատահար, որի հետեւանքով երկու մարդ տարբեր աստիճանի մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել է հիվանդանոց:

Մ. Մ.

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 01. 03. 2005 Գինը՝ 100 դրամ